

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PĀRSKATS PAR NEBANKU PATĒRĒTĀJU KREDITĒŠANAS TIRGUS DARBĪBU 2015.GADĀ

Rīga 2016

Saturs

1. Vispārēja informācija	2
2. No jauna izsniegto kredītu apjoms	6
3. Kredītportfelis	12
4. Kredītu kvalitāte	14
5. Procentu likmes	17
6. Distances kredītu pagarināšana	22

1. Vispārēja informācija

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju uzraudzību veic kopš 2011.gada 1.novembra. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un savlaicīgu nozares tirgus datu analīzi, spētu sekot līdzi nebanku nozares tendencēm, atklāt problēmas, izprast nebanku kreditētāju jaunievedumus to īstenojamā komercdarbībā un šīm aktivitātēm atbilstoši rosināt izmaiņas likumdošanā, nebanku kreditētājiem divas reizes gadā PTAC ir jāiesniedz dati par kreditēšanas darbības rezultātiem. PTAC veic nebanku kreditētāju darbības datu apkopošanu un pārskatu par nebanku patērētāju kreditēšanas tirgus darbību sagatavošanu. Pārskati tiek veidoti kopš 2013.gada. Pārskatos ietver nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzējus, kuriem ir spēkā esošas licences, datus apkopojot pa sniegtajiem kredītu veidiem atbilstoši iedalījumam:

1. Hipotekārais kredīts – kredīts nekustamā īpašuma iegādei vai kredīts, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku.

2. Līzings un cits ar transportlīdzekli vai citu objektu (izņemot nekustamo īpašumu) nodrošināts kredīts (turpmāk – Līzings un cits ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināts kredīts) – finanšu līzings ar transportlīdzekli vai cita objekta (izņemot nekustamo īpašumu) iegādei vai nomai (operatīvais līzings), vai kreditēšanas līgumi, kuru atmaksa nodrošināta ar iegādātā transportlīdzekļa vai cita objekta (izņemot nekustamo īpašumu) nodrošinājumu (t.sk., atgriezeniskais līzings un kreditēšanas līgumi ar auto komercķīli).

3. Patēriņa kredīts – kreditēšanas līgumi, saskaņā ar kuriem kredīts tiek piešķirts patēriņa finansēšanai un kuri tiek noslēgti abām pusēm savstarpēji satiekoties (piemēram, kredīti konkrētu preču un pakalpojumu iegādei, nomaksas kreditēšanas līgumi un cita veida kredīti).

4. Distances kredīts – kreditēšanas līgumi, saskaņā ar kuriem kredīts tiek piešķirts patēriņa finansēšanai un kuri tiek noslēgti, izmantojot interneta, telekomunikāciju vai cita veida distances saziņas līdzekli (saukti par „ātrajiem kredītiem”).

5. Kredīts pret kustamas lietas ķīli – kreditēšanas līgumi, saskaņā ar kuriem kredīts tiek izsniegts patēriņa finansēšanai un, kurus noslēdzot, patērētājs kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājumu nodod kādu lietu un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu (lombardu kredīts).

Tāpat nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju dati tiek apkopoti sekojošos griezumos:

1. No jauna izsniegtie aizdevumi (sadalīti pa grupām atkarībā no aizdevuma atmaksa termiņa veida distances un patēriņa kredītiem, vai procentu likmju veida hipotekārajiem kredītiem un līzingsiem);

2. Kredītportfeļa apmērs un portfeļa kvalitāte;

3. Vidējās svērtās likmes par aizdevuma izmantošanu un gada procentu likmes (ietver kredīta kopējās izmaksas – procentu maksājumus un citas summas, kas patērētājiem jāmaksā saistībā ar kredītu) pa mēnešiem (turpmāk – GPL);

4. Pagarināto kredītu skaits un pagarinājumu skaits patēriņa un distances kredītiem.

Uz 2015.gada 31.decembri salīdzinājumā ar analogo periodu pirms gada bija vērojamas izmaiņas nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju lokā un kredītu veidos. Tāpat astotā daļa no visiem nebanku kreditētājiem mainījuši nosaukumus, saglabājot esošos reģistrācijas numurus.

Nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika

	2014. gada 31.dec.	2015.gada 31. dec.	Tirgus dalībnieku izmaiņas
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci	57	57	+/- 0
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci, kuras izsniedz jaunus aizdevumus	55	57	+ 2 (3,64%)
¹ Distances kredītu sniedzēji	18	19	+ 1 (5,56%)
¹ Patēriņa kredītu sniedzēji	17	19	+ 2 (11,76%)
¹ Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	20	19	-1 (-5,00%)
¹ Hipotekāro kredītu sniedzēji	13	13	+/- 0
¹ Līzīga un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu sniedzēji	13	15	+2 (15,38%)

¹ Sabiedrību skaits, kas 2014.un 2015.gadā konkrētajā kredīta veidā izsniegušas jaunus aizdevumus.

2015.gadā notikušās izmaiņas tirgū:

- tirgu pametušas divas sabiedrības - 2015.gada jūnijā licenci turpmākajai darbībai nav pārreģistrējusi SIA "Haver Invest", kas nodarbojās ar kredītu izsniegšanu pret kustamas mantas ķīlu, kā arī licences termiņš 2015.gada 31.oktobrī beidzās SIA "Ferratum Latvia", kura jaunus aizdevumus neizsniedza jau kopš 2014.gada 2.pusgada, nodarbojoties vien ar agrāk izsniegto aizdevumu administrēšanu;
- izolē Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo SIA "Rīgas pilsētas lombards" 2015.gada 11.februārī iegādājās SIA "ExpressCredit", kas 2015.gada maijā veica SIA "Rīgas pilsētas lombards" nosaukuma maiņu (saglabājot esošo reģistrācijas numuru) uz SIA "Banknote";
- vēl septiņas sabiedrības veikušas nosaukuma maiņu: 2015.gada aprīlī SIA "Open Credit" uz SIA "OC finance", 2015.gada jūnijā AS "MiniCredit" uz "MiniCredit" AS 2015.gada novembrī SIA "Cofī Līzings" uz SIA "Inbank Līzings" un AS "Lombards Dagne" uz AS "Dagne", 2015.gada decembrī AS "Mintos" uz AS "Hipocredit", SIA "MD Investīcijas" uz SIA "Creamfinance Latvia" un SIA "MCB Finance Latvija" uz SIA "IPF Digital Latvija";
- bijuši divi jaunpienācēji nebanku kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju vidū: AS „Motoro Leasing” un UAB “Mokilizingas” filiāle Latvijā.

Līdz ar to uz 2015.gada 31.decembri salīdzinājumā ar 2014.gada 31.decembri kapitālsabiedrību skaits, kurām ir spēkā esošas licences, saglabājies tādā pašā skaitā kā pirms gada - 57, kuras arī visas 2015.gadā izsniegušas jaunus aizdevumus.

**Licencētie nebanku kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc
piedāvātā kredītēšanas veida uz 2015.gada 31.decembri.**

	Skaitis	Sabiedrības	
Distances kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji	19	SIA „OC finance” SIA „Finanza” SIA „Greencredit” SIA „Extra Credit” SIA „IPF Digital Latvia” SIA „Delta Capital” SIA „Creamfinance Latvia” AS „Lateko Līzings” SIA „Nordic Finance” SIA “Vivus”	SIA „VIA SMS” „MiniCredit” AS SIA „SOHO Group” SIA „Ātrais Kredīts” SIA „E Lats” SIA „Totem Finanšu Sistēma” SIA „InCREDIT GROUP” AS „4finance” SIA „ONDO”
Patēriņa kredītu sniedzēji	19	SIA „LAFIKO.LV” SIA „BEST LĪZINGS” AS „Lateko Līzings” SIA „Nordic Finance” AS „Orbīta” SIA „InCREDIT GROUP” AS „Moda Kapitāls” SIA “Banknote” AS “Dagne” UAB “Mokilizingas” filiāle Latvijā	SIA „ExpressCredit” SIA „Aizdevums.lv” SIA „Ātrais Kredīts” SIA „DSA INVEST” SIA „E Lats” SIA „Baltic Finance Fund” SIA „VITA CREDIT” SIA “Inbank Līzings” SIA “Finance 360”
Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	19	AS „Liepājas lombards” AS „UNIONS” AS „GARANTS PLUS” AS „Dagne” SIA „Laredo 5” SIA „Ozerings Grupa” AS „Orbīta” AS „Moda Kapitāls” SIA „Ātra Finanšu Palīdzība” „AVOTS” SIA „VITA CREDIT”	SIA „FRESHCASH LATVIJA LTD” SIA „Banknote” SIA „Ātrais Kredīts” SIA „DSA INVEST” SIA „E Lats” AS „Margerds” SIA „Money Express Credit” SIA „ExpressCredit” SIA „Finance 360”
Hipotekāro kredītu sniedzēji	13	“MiniCredit” AS AS „West Kredit” AS „Lateko Līzings” AS „Hipocredit” AS „Moda Kapitāls” SIA „FZ Capital” SIA „Ātrais Kredīts”	SIA „FINANŠU INVESTĪCIJAS” SIA „Baltic Finance Fund” SIA „Finance 360” SIA „GRAND CREDIT” SIA „Money Express Credit” SIA „LATVIJAS HIPOTĒKA”
Līzīga un citu ar transportlīdzekļi vai citu objektu	15	SIA „VITA CREDIT” AS „Mogo” SIA „Money Express Credit” SIA „DnB Līzings”	SIA „Nordea Finance Latvia” SIA „SEB Līzings” SIA „Swedbank Līzings” SIA „InCREDIT GROUP”

nodrošināto kredītu sniedzēji		SIA „UniCredit Leasing” SIA „DSA INVEST” SIA „NORD Līzings”	AS „Moda Kapitāls” SIA „Citadele līzings un faktoring” AS “Motoiro Līzings” AS “Dagne”
Licence ir spēkā, bet periodā jaunus līgumus neslēdza	0		

2015.gada 31.decembrī Latvijā darbojās 57 licencēti nebanku kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji, t.sk. 19 sabiedrības izsniedza Distances kredītus, 19 sabiedrības izsniedza Kredītus pret kustamas lietas ķīlu (lombarda kredītus), 19 sabiedrības izsniedza Patēriņa kredītus, 15 sabiedrības izsniedza Līzingu un citus ar transportlīdzekļa vai cita veida objekta nodrošinājumu saistītus kredītus un 13 sabiedrības izsniedza Hipotekāros kredītus.

Neviena no sabiedrībām uz 2015.gada 31.decembri jaunu kredītu izsniegšanā nav pārstāvēta visās piecās kredītu grupās, viena ir pārstāvēta četrās kredītu grupās, deviņas sabiedrības ir pārstāvētas trīs kredītu grupās, sešas – divās kredītu grupās. Tomēr lielākā daļa – 41 sabiedrība, jeb 72% no visām sabiedrībām, kas izsniedz jaunus aizdevumus, ir izvēlējušās šauru specializāciju – kredītēšanu tikai vienā no piecām kredītu grupām.

Distances kredītu grupā 2015.gadā notikušas sekojošas izmaiņas: 1) SIA „FERRATUM LATVIA” licence bija spēkā līdz 2015.gada 31.oktobrim. Tomēr jau kopš 2014.gada jūlija SIA „FERRATUM LATVIA” jaunus aizdevumus neizsniedza un tikai administrēja iepriekš izsniegto kredītu portfeli. Sabiedrība atteicās no turpmākas licences turpmākās pārreģistrācijas, jo SIA „FERRATUM LATVIA” vietā jau kopš 2014.gada jūnija darbojas Maltā reģistrētā kredītiestāde Ferratum Bank Limited. 2) Sākot ar 2015.gada septembri, ļoti strauji kredītēšanu uzsākusi SIA “Vivus”, kurai licence bija spēkā jau no 2014.gada decembra.

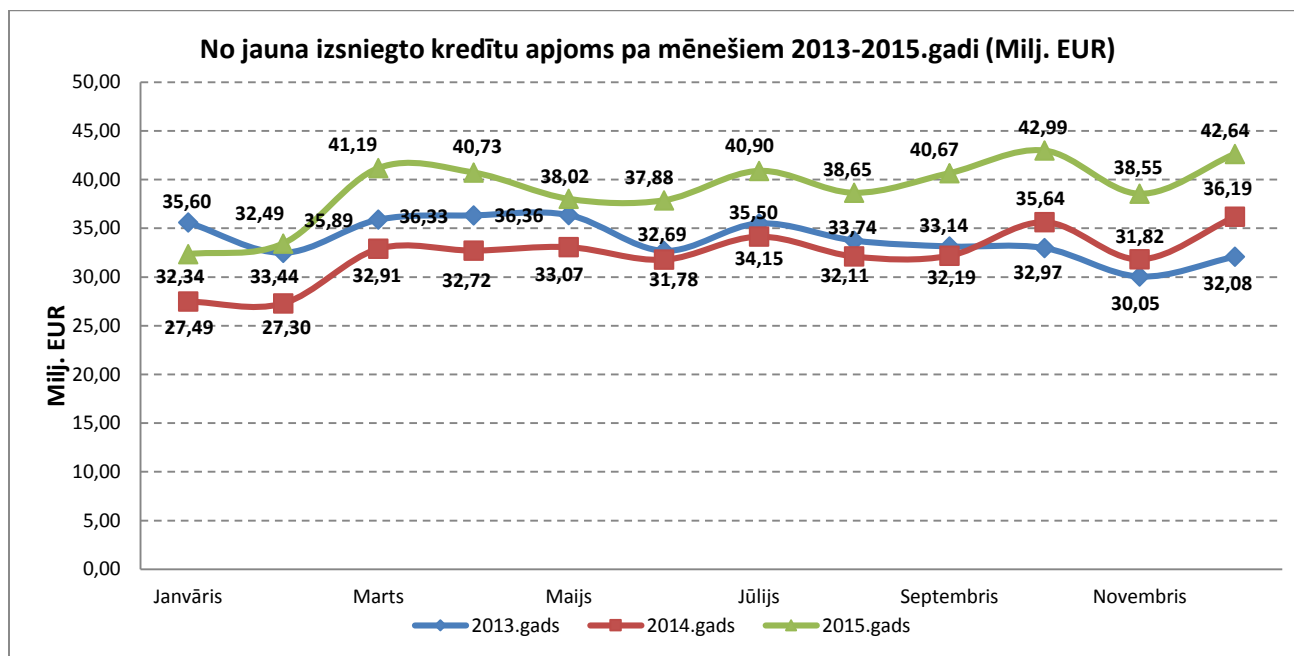
Patēriņa kredītu grupā no jauna klāt nākušas SIA “Banknote” (tiesa kredītēja vien 2015.gada jūnijā un jūlijā) un UAB “Mokilizingas” Latvijas filiāle (kreditē no 2015.gada novembra).

Par izmaiņām kredītu pret kustamas manta ķīlu grupā rakstīts jau iepriekš – SIA “Haver Invest” paziņojusi par aiziešanu no tirgus un licenci nav pārreģistrējusi, savukārt SIA “Rīgas pilsētas lombards” mainījusi nosaukumu uz SIA “Banknote” un līdz pat 2015.gada novembrim turpināja kredītēšanu.

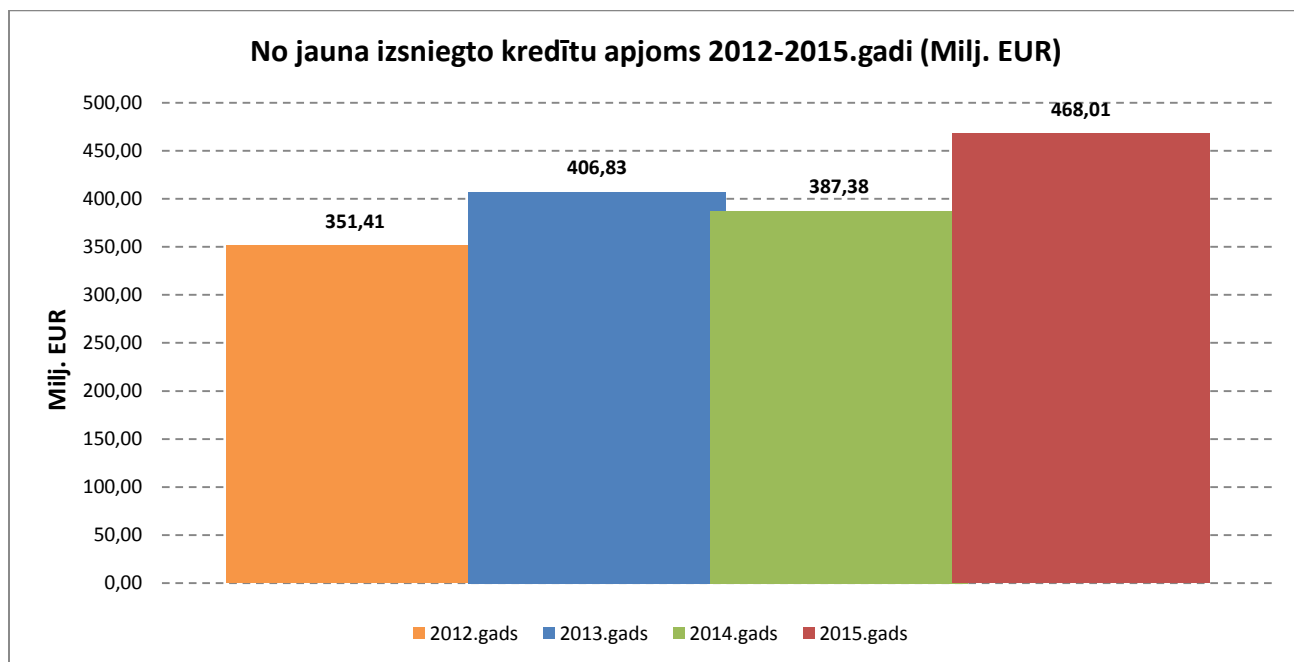
Kreditētāju kopējais skaits Hipotekāro aizdevuma sniedzēju grupā 2015.gadā nav mainījies. Tomēr viena no sabiedrībām – SIA “Vita Credit” 2015.gada 2.pusgadā ir pilnībā pārtraukusi jaunu aizdevumu izsniegšanu, savukārt 2015.gada pašā nogalē “MiniCredit” AS, kas iepriekš darbojās tikai Distances kredītēšanas jomā, izsniedza arī pirmos hipotekāros aizdevumus.

Pilnīgi bez izmaiņām tirgus dalībnieku jomā 2015.gadā nav bijuši arī Līzingu sniedzēji – jaunu aizdevumu izsniegšanu pārtraukusi SIA “ExpressCredit”, klāt nācis jauns dalībnieks AS “Motoiro Līzings”, savukārt AS “Dagne”, kas iepriekš darbojās kredītēšanā pret kustamas mantas ķīlu un patēriņa kredītēšanā, 2015.gada 2.pusgadā uzsāka arī pakalpojumu atgiezeniskā finanšu līzingu sniegšanā.

2. No jauna izsniegto kredītu apjoms

2.1.att. Nebanku sektorā no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) pa mēnešiem.

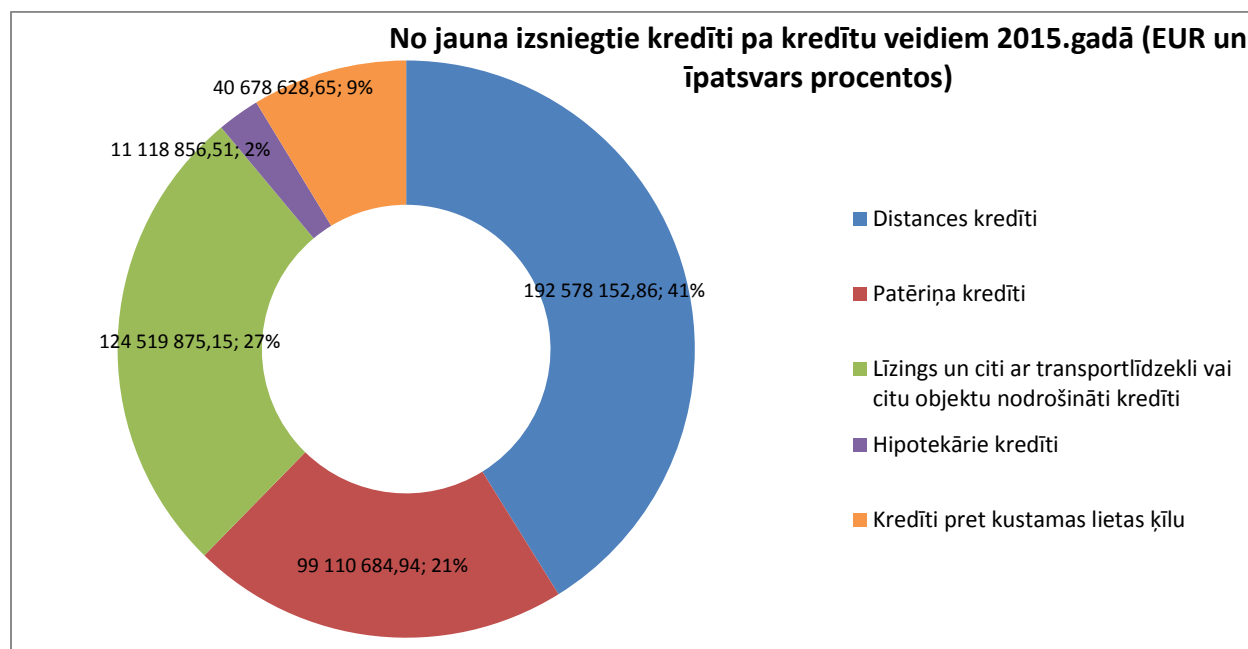

2.2.att. Nebanku sektorā no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) gadā.

2015.gads nebanku kredītētājiem no jauna izsniegto kredītu jomā bijis veiksmīgākais četru gadu laikā (2.1. un 2.2.att.). Tikai 2015.gada janvārī no jauna izsniegto kredītu kopsumma bijusi mazāka nekā 2013.gada janvārī. Visos pārējos mēnešos no jauna izsniegto kredītu kopsumma

pārsniegusi gan 2013.gada, gan 2014.gada attiecīgo mēnešu rādītājus, maksimumu no jauna izsniegto kredītu kopsummā sasniedzot 2015.gada oktobrī ar 42,99 milj. EUR, kas bija par 7,35 milj. EUR jeb 20,62% vairāk 2014.gada oktobrī un par 10,02 milj. EUR jeb 30,39% vairāk nekā 2013.gada oktobrī.

Kopumā nebanku sektora kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji 2015.gadā patērētājiem no jauna izsniedza kredītus 468,01 milj. EUR apmērā, kas ir par 80,63 milj. EUR jeb 20,81% vairāk nekā 2014.gadā, kad savukārt bija vērojams samazinājums pret 2013.gadu par 19,45 milj. EUR jeb 4,78% (2.2.att.). 2015.gadā no jauna izsniegto kredītu kopsumma pirmo gadu, par kuru tiek apkopoti dati - 2012., pārsniegusi par 116,60 milj. EUR jeb 33,18%.

2.3.att. No jauna izsniegto kredītu summas un procentuālais īpatsvars pa kredītu veidiem.

Kā redzams 2.3 attēlā, tad no jauna izsniegtajos kredītos 2015.gadā dominē Distances kredīti ar 192,58 milj. EUR jeb 41% no visas no jauna izsniegto kredītu kopsummas. Tuvākie sekotāji ir Līzings un citi ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātie kredīti ar 124,52 milj. EUR jeb 27% no visas no jauna izsniegto kredītu kopsummas un Patēriņa kredīti, attiecīgi ar 99,11 milj. EUR jeb 21%. Kredīti pret kustamas lietas ķīlu 2015.gadā izsniegti kopsummā par 40,68 milj. EUR, kas aizņem 9% no visas no jauna izsniegto kredītu kopsummas, savukārt vismazāk no jauna izsniegti ir Hipotekārie aizdevumi - 2015.gadā 11,12 milj. EUR (2% no jauna izsniegtās kredītu kopsummas).

Nākamā tabula sniedz ieskatu, kā pēdējos trīs gados pa kredītu veidiem ir mainījies no jauna izsniegto kredītu skaits un kopsumma.

2.1. tabula

No jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma izmaiņas 2013-2015.gadā

Kredīta veids	2013.gads kopā		2014.gads kopā		2015.gads kopā		2015.gadā salīdzinājumā ar 2013.gadu		2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %
Distances kredīti	179 859 730,93	930 126	144 169 402,02	790 802	192 578 152,86	882 011	7,07%	-5,17%	33,58%	11,53%
Patēriņa kredīti	78 763 221,72	259 008	91 191 631,31	291 034	99 110 684,94	296 360	25,83%	14,42%	8,68%	1,83%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	95 875 583,53	13 986	105 259 740,76	16 540	124 519 875,15	17 143	29,88%	22,57%	18,30%	3,65%
Hipotekārie kredīti	10 948 359,13	1 260	8 363 373,41	933	11 118 856,51	1 098	1,56%	-12,86%	32,95%	17,68%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	41 382 621,46	749 062	38 400 683,33	702 622	40 678 628,65	691 212	-1,70%	-7,72%	5,93%	-1,62%
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	406 829 516,77	1 953 441	387 384 830,83	1 801 931	468 006 198,11	1 887 824	15,04%	-3,36%	20,81%	4,77%

Kā liecina 2.1. tabulā redzamais, no jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma pieaugums pa kredītēšanas grupām nav bijis vienmērīgs.

Distances kredītos 2015.gadā vērojams vislielākais pieaugums no jauna izsniegto kredītu summā salīdzinājumā ar 2014.gadu (+ 48,41 milj. EUR jeb 33,58%). Pārsniegts ir arī 2013.gada līmenis no jauna izsniegto kredītu summā (+ 12,72 milj. EUR), taču no jauna izsniegto distances kredītu skaits 2015.gadā atpaliek no 2013.gada par 5,17%.

No jauna izsniegtajiem Distances kredītiem dalījumā pa atmaksas veidiem (2.2.tabula) 2015.gadā kopsummu pieaugums pret 2014.gadu bijis atšķirīgs: bez maksas izsniegtie aizdevumi + 7,96 milj. EUR, Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā + 18,97 milj. EUR, ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai kredītlīnijas + 21,49 milj. EUR. Arī salīdzinot izmaiņas procentuālā izteiksmē, redzams, ka Distances kredīti aizdevuma atmaksas grafiku un/vai kredītlīnijas ar pieaugumu gadā 29,00% kredītu skaitā un 70,51% kredītu summā apsteidz pārējās divas grupas.

2.2. tabula

No jauna izsniegtie Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2014.-2015.gadā

Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2014.gads kopā		2015.gads kopā		2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu		2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie distances kredīti	19 216 501,12	122 328	27 172 280,08	150 662	7 955 778,96	28 334	41,40%	23,16%
Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	94 477 695,08	576 185	113 444 121,60	612 294	18 966 426,52	36 109	20,08%	6,27%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kredītlīnijas)	30 475 205,82	92 289	51 961 751,18	119 055	21 486 545,36	26 766	70,51%	29,00%
Kopā	144 169 402,02	790 802	192 578 152,86	882 011,00	48 408 750,84	91 209	33,58%	11,53%

No jauna izsniegtajos Distances kredītos pēc atmaksas veida 2015.gadā turpina dominēt distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā – 69,42% kredītu skaitā un 58,91% kredītu summā no

visiem jaunajiem Distances kredītiem, tomēr jāatzīmē, ka dominance samazinās, jo 2014.gadā šis īpatsvars bija lielāks - attiecīgi 72,86% kredītu skaitā un 65,53% kredītu summā.

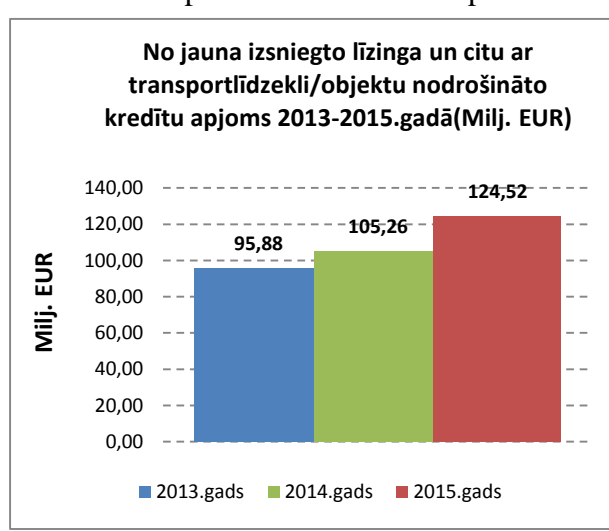
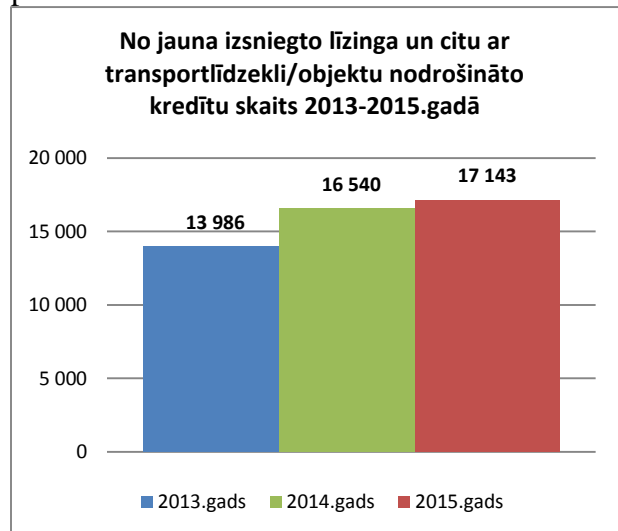
Patēriņa kredītu pieaugums vērojams jau trešo gadu pēc kārtas (2.1.tabula, rinda Patēriņa kredīti). Analizējot datus gan pamanāms, ka pieauguma temps kļūst lēnāks: 2014.gadā pret 2013.gadu no jauna izsniegto kredītu izmaiņas skaitā aprēķināmas + 12,37% un summā + 15,78%, savukārt 2015.gadā pret 2014.gadu attiecīgi vairs tikai + 1,83% un + 8,68%.

2.3. tabula

No jauna izsniegtie Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2014.-2015.gadā

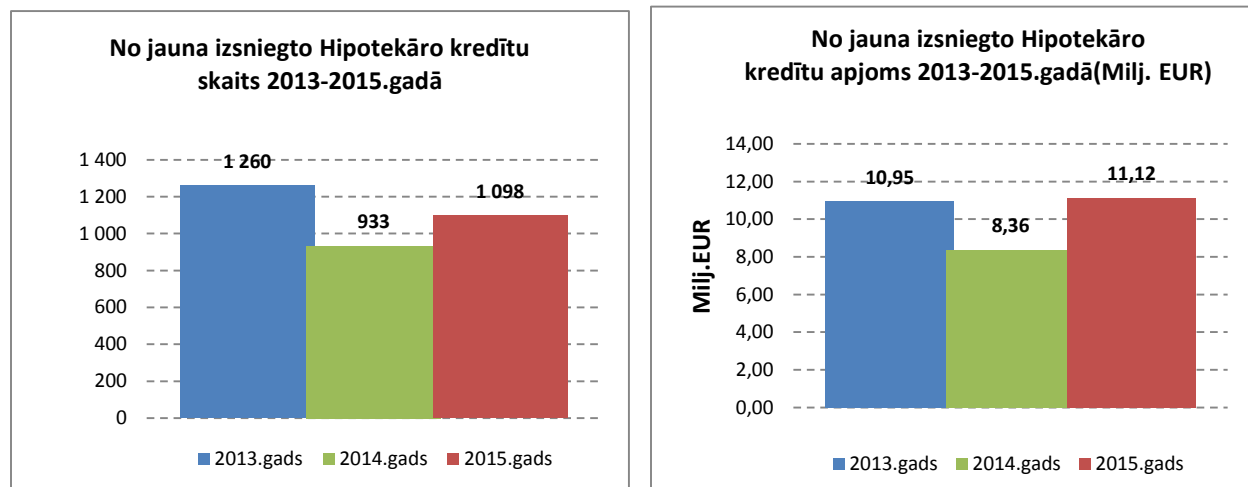
Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2014.gads kopā		2015.gads kopā		2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu		2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie patēriņa kredīti	7 879 644,70	23 202	8 841 575,93	32 941	961 931,23	9 739	12,21%	41,97%
Patēriņa kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	6 765 862,43	93 025	7 375 107,49	98 563	609 245,06	5 538	9,00%	5,95%
Patēriņa kredīti ar aizdevuma atmaksas grafiku	76 546 124,18	174 807	82 894 001,52	164 856	6 347 877,34	-9 951	8,29%	-5,69%
Kopā	91 191 631,31	291 034	99 110 684,94	296 360	7 919 053,63	5 326	8,68%	1,83%

Interesanti, ka, aplūkojot Patēriņa kredītus dalījumā pa atmaksas veidiem (2.3. tabula), redzama citāda aina salīdzinājumā ar Distances kredītiem. Būtiskākās atšķirības – no jauna bez maksas/ procentiem izsniegto Patēriņa kredītu skaita pieaugums procentuāli straujāks nekā summas izmaiņas - attiecīgi 41,97% un 12,21% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, savukārt patēriņa kredīti ar aizdevuma atmaksas grafiku skaitā 2015.gadā izsniegti par 5,69% mazāk nekā 2014.gadā. Līdz ar to dominējošais īpatsvars Patēriņa kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku 2014.gadā 60,05% no visiem no jauna izsniegtajiem Patēriņu kredītiem skaitā un 83,94% kopsummā samazinājies 2015.gadā attiecīgi līdz 55,63% un 80,16%. Savukārt Patēriņa kredītiem ar atmaksu 1 maksājumā 2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu pieaugums kredītu skaitā par 5,95 procentiem un kredītu summā par 9 procentiem.

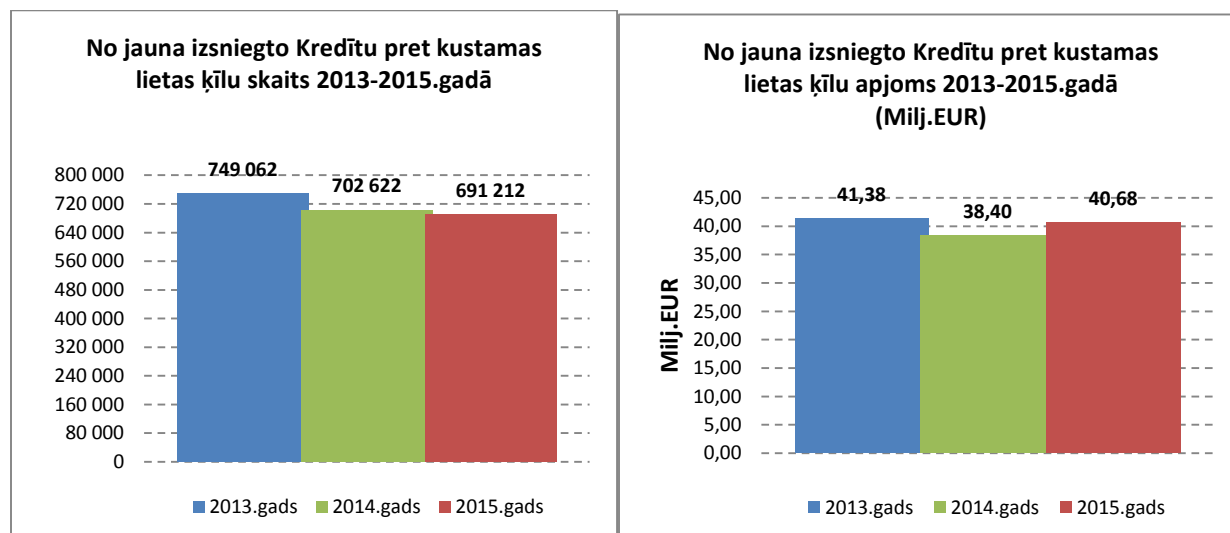
2.4. att. No jauna izsniegto līzīngā un citu ar transportlīdzekli / objektu nodrošināto kredītu skaits un apjoms.

Līdzīgi kā patēriņa kredītiem arī Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinājumiem kredītiem no jauna izsniegto kredītu skaits un apjoms palielinās: 2014.gadā pret 2013.gadu + 18,26% kredītu skaitā un + 9,78% kredītu summā, 2015.gadā pret 2014.gadu + 3,65% kredītu skaitā un 18,30% kredītu summā. Savukārt, salīdzinot 2015.gadu ar 2013.gadu, izmaiņas no jauna izsniegto kredītu skaitā ir + 22,57% un apjomā + 29,88% (2.1. tab. un 2.4.att.).

2.5.att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu skaits un apjoms.

Hipotekārajos kredītos 2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu vērojams procentuāli vislielākais no jauna izsniegto kredītu skaita un apjoma pieaugums: +17,68% kredītu skaitā un +32,95% kredītu summā EUR (2.1. tabula), kas absolūtajos skaitļos par 165 kredītiem un 2,76 milj. EUR vairāk. Atgriešanās 2013.gada līmenī kredītu skaitā vēl joprojām nav notikusi, tomēr no jauna izsniegto Hipotekāro kredītu summā nedaudz – par 0,17 milj. EUR (1,55%) 2015.gadā ir pārsniegti 2013.gada rādītāji (2.5. att.).

2.6.att. No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu skaits un apjoms.

Kredīti pret kustamas lietas ķīlu ir vienīgais no kredītu veidiem, kur periodā no 2013 līdz 2015.gadam no jauna izsniegto kredītu skaitā vērojama pakāpeniska samazināšanās: 2014.gadā izmaiņas pret 2013.gadu (-) 7,20% un 2015.gadā pret 2014.gadu (-) 1,62%. Savukārt no jauna izsniegto kredītu summā pēc krituma 2014.gadā pret 2013.gadu par 2,98 milj. EUR jeb (-) 7,20%

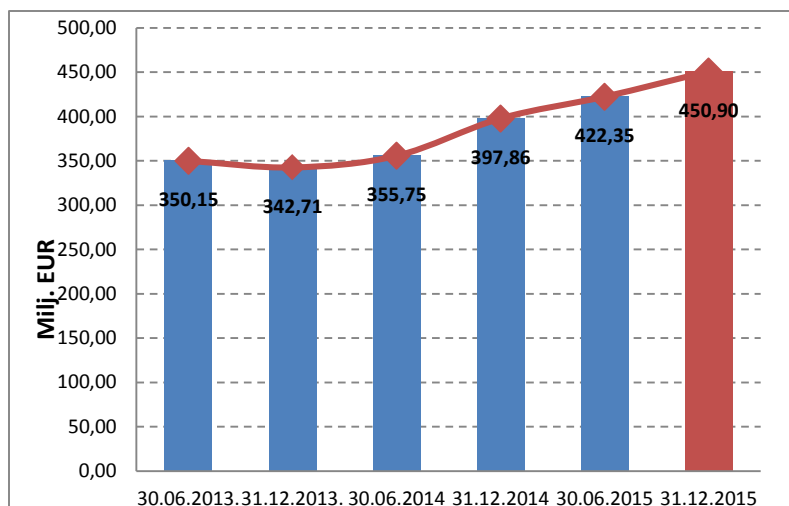
2015.gadā vērojams pieaugums pret 2014.gadu par 2,28 milj. EUR jeb + 5.93% (2.1. tabula un 2.6. att). Vienlaicīgi tas norāda uz faktu, ka Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu pieaugusi vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa, kas gan 2015.gadā pret 2014.gadu ir kopēja iezīme visiem kredītu veidiem (2.6.tabula)

2.6. tabula

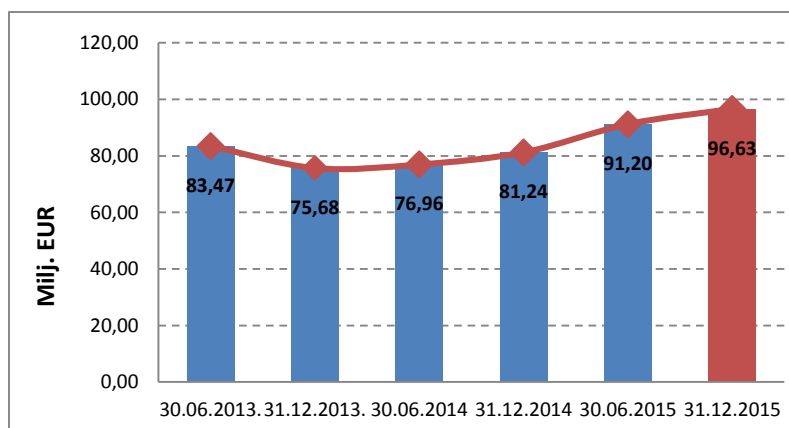
Vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2013.-2015.gadi

Kredīta veids	2013.gads	2014.gads	2014.gadā salīdzinājumā ar 2013.gadu	2015.gads	2015.gadā salīdzinājumā ar 2013.gadu	2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu
	summa, EUR	summa, EUR	procentos	summa, EUR	procentos	procentos
Distances kredīti	193,37	182,31	-5,72%	218,34	12,91%	19,76%
Patēriņa kredīti	304,10	313,34	3,04%	334,43	9,97%	6,73%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	6 855,11	6 363,95	-7,16%	7 263,60	5,96%	14,14%
Hipotekārie kredīti	8 689,17	8 963,96	3,16%	10 126,46	16,54%	12,97%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	55,25	54,65	-1,07%	58,85	6,53%	7,68%

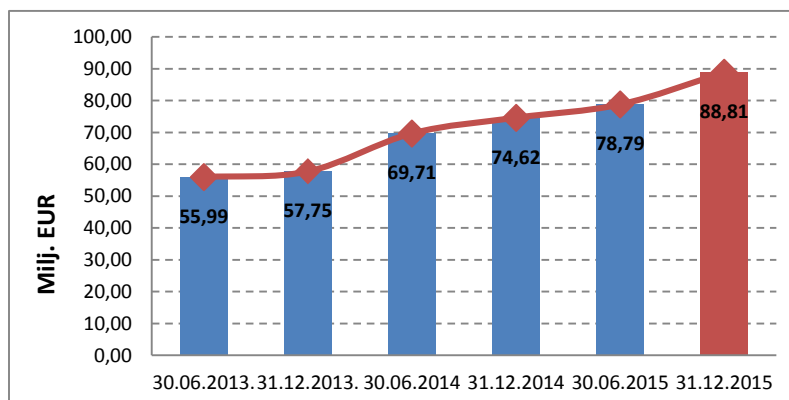
3. Kredītportfelis

3.1.att. Nebanku kredītu devēju kopējais kredītportfelis (milj. EUR)

3.2.att. Distances kredītu portfelis (milj. EUR)

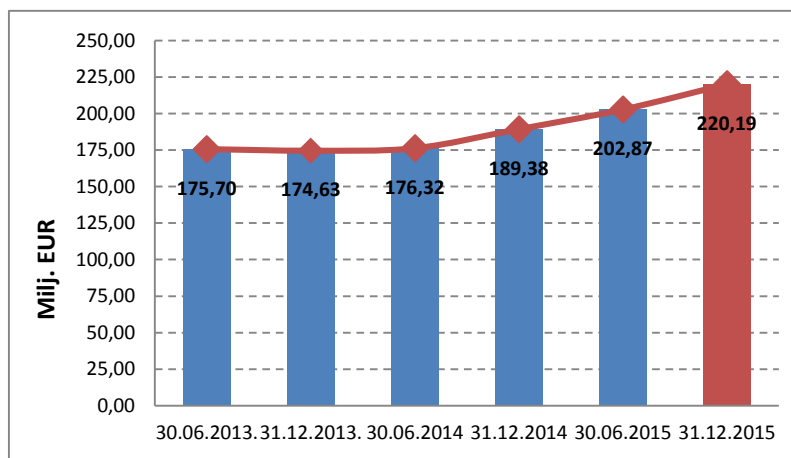
3.3.att. Patērīņa kredītu portfelis (milj. EUR)

Nebanku kredītētāju patērētājiem izsniegto aizdevumu kopējā kredītportfeļa atlikums uz 2015.gada 31.decembri sasniedza 450,90 milj. EUR, kas salīdzinājumā ar 2014.gada 31.decembri ir palielinājums par 53,04 milj. EUR jeb 13,33%, savukārt pieaugums pret 2013.gada 31.decembri (zemāko punktu 2013-2015 periodā) ir par 108,19 milj. EUR jeb 31,57% (3.1. att.).

Kopējā kredītportfeļa izmaiņas nodrošina pieaugumi Distances kredītu (3.2.att.), Patērīņa kredītu (3.3.att.) un Līzīngā un citu ar transportlīdzekļiem vai citu objektu nodrošināto kredītu (3.4.att.) portfeļos, kamēr Kredītu pret kustamas mantas ķīlu (3.5.att.) un Hipotekāro kredītu (3.6.att.) portfeļu izmaiņas ir negatīvas.

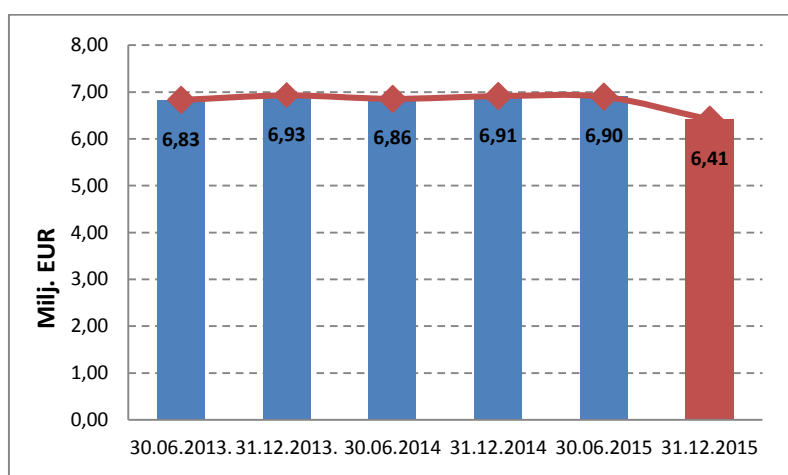
Distances kredītu un Patērīņa kredītu portfeļu pieauguma tempi 2015.gadā bijuši līdzīgi – attiecīgi + 18,94% un 17,93%, kamēr divu gadu periodā ievērojami dinamiskāk audzis kopējais nebanku kredītdevēju Patērīņa kredītu portfelis (+31,06 milj. EUR jeb 53,78%) nekā Distances kredītu portfelis (+20,95 milj.EUR jeb 27,68%).

Līzinga un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu (izņemot nekustamo īpašumu) nodrošināto kredītu portfelis (3.4.att.) pēc stagnācijas perioda no 2013.gada jūnija līdz 2014.gada jūnijam pēdējā pusotra gada laikā palielinājās par 7,42%, 7,12% un 8,53% attiecīgi katrā no pusgadiem, uz 2015.gada 31.decembri pārsniedzot 220 milj. EUR.

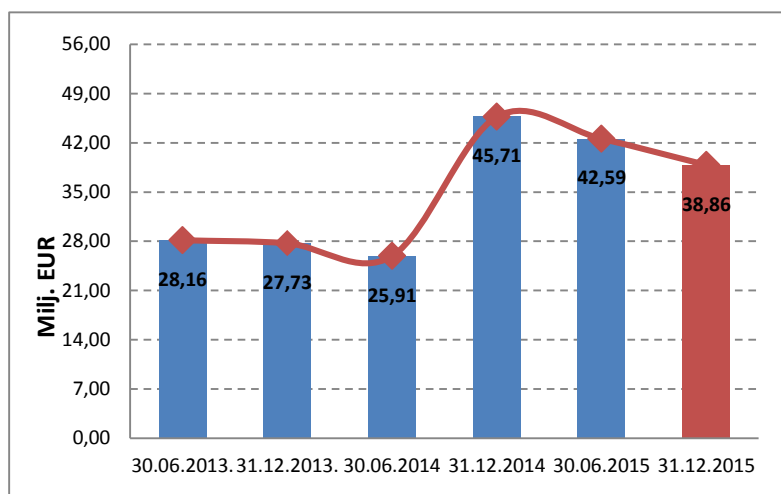
3.4.att. Līzinga portfelis (milj. EUR)

Kredītu pret kustamas lietas ķīlu kredītportfelī (3.5.att) pēc ilgstoša stabilitātes perioda, kad kredītportfeļa apmērs svārstījās 1,5% procentu amplitūdā, uz 2015.gada 31.decembri vērojams kritums, kopējam kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfeļa atlikumam samazinoties līdz 6,41 milj. EUR.

3.5.att. Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfelis (milj. EUR)

Hipotekāro kredītu kredītportfelis (3.6.att), pieredzējis krasu palielinājumu 2014.gada 2.pusgadā (par 19,80 milj. EUR jeb 76,42%), kas saistīts ar SIA UniCredit Leasing statistikas datus uzrādīto daļu UniCredit Bankas AS hipotekāro kredītu, kas pārņemti administrēšanai, kopš tā brīža atsācis lejuplīdi. 2015.gadā kopumā tas sarucis par 6,85 milj. EUR jeb 14,99%.

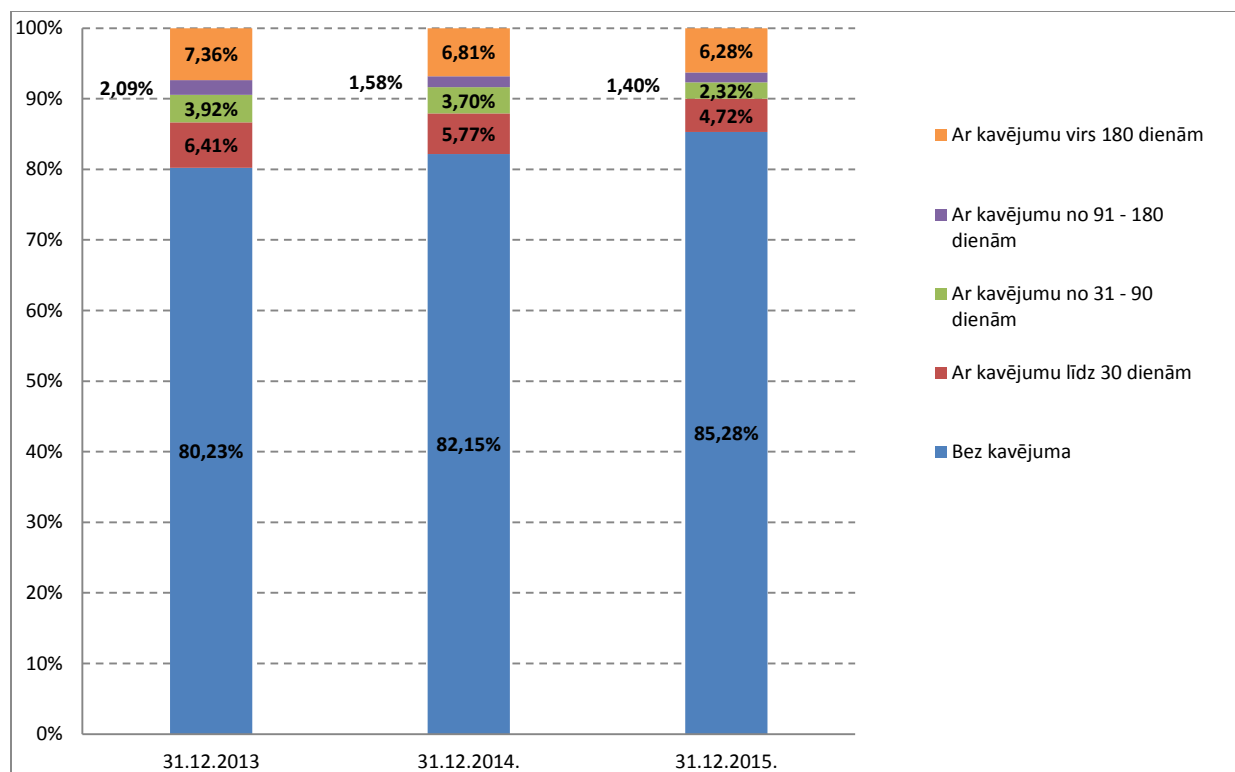
3.6.att. Hipotekāro kredītu portfelis (milj. EUR)

4. Kredītu kvalitāte

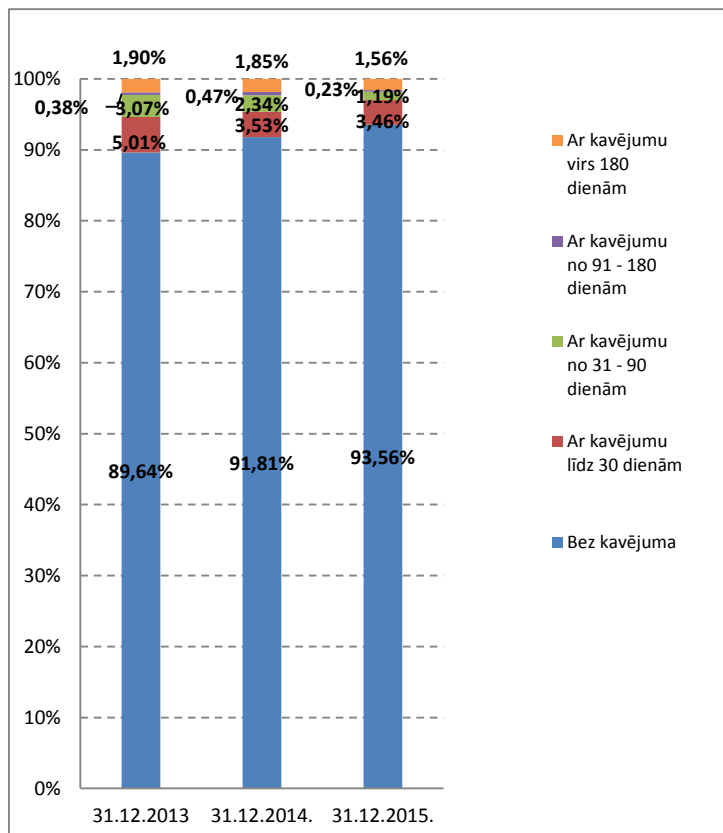
Nebanku kredītētāju kopējais kredītportfelis pēc kredītu kvalitātes 2015.gadā turpināja uzlaboties. Ja 2013.gada 31.decembrī bez kavējuma kopējā kredītportfelī pēc apjoma bija 80,23% un 2014.gada 31.decembrī 82,15%, tad 2015.gada 31.decembrī jau 85,28% (3.1. att.). 2015.gada nogalē kavēti bija 14,72% no kopējā kredītportfeļa apjoma, t.sk.:

- 4,72% līdz 30 dienām (2013.gada 31.decembrī – 6,41%, 2014.gada 31.decembrī – 5,77%);
- 2,32% no 31 līdz 90 dienām (iepriekš – attiecīgi 3,92% un 3,70%);
- 1,40% no 91 līdz 180 dienām (iepriekš – attiecīgi 2,09% un 1,58%);
- 6,28% virs 180 dienām jeb ilgstoši (iepriekš – attiecīgi 7,36% un 6,81%).

Tas nozīmē, ka uz 2015.gada 31.decembrī salīdzinājumā ar 2013. un 2014.gada 31.decembri kavējumu īpatsvars kopējā nebanku kredītētāju kredītportfelī ir samazinājies visās grupās dalījumā pēc kavēto dienu skaita.

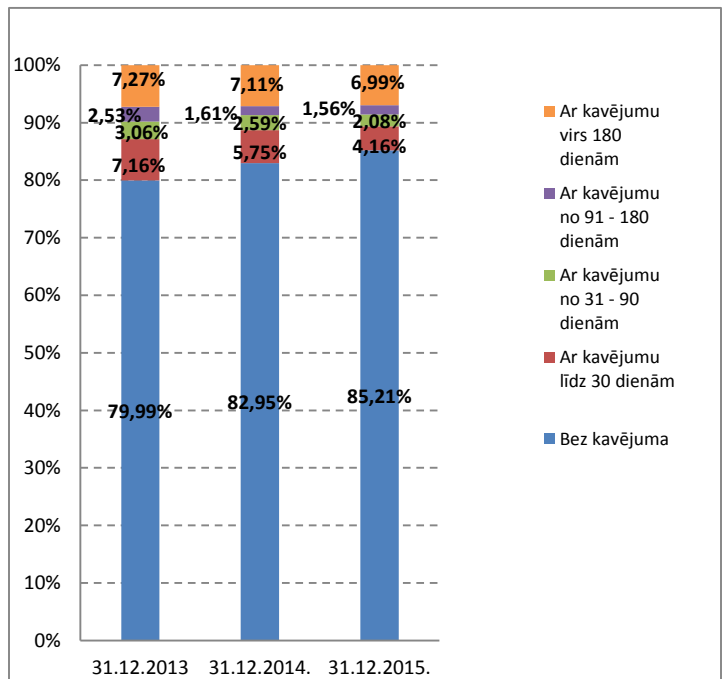

4.1. att. Nekavēto / kavēto kredītu (pēc apjoma) īpatsvars nebanku kredītēšanas sektorā.

Vislabākā kredītu kvalitāte ir Līzinga un citu ar transportlīdzekļiem vai citu objektu nodrošināto kredītu grupā, kurā bez kavējumiem uz 2015.gada 31.decembri bija 93,56% no kredītportfeļa, kas ir par 1,75 procentpunktiem labāks rādītājs nekā pirms gada un par 3,92 procentpunktiem labāks nekā pirms diviem gadiem. Kavēto kredītu īpatsvars ir samazinājies līdz 6,44%, no kuriem vairāk kā puse tiek kavēti līdz 30 dienām. Labie rezultāti izskaidrojami ar tirgus koncentrēšanos lielo līzinga kompāniju rokās, kuras acīmredzot spēj nodrošināt stingrāku patērētāju maksāspējas izvērtēšanu, kā arī faktu, ka nemaksāšanas gadījumā aizņēmējam nodrošinājums (transporta līdzeklis vai cita lieta) būs jāzaudē.

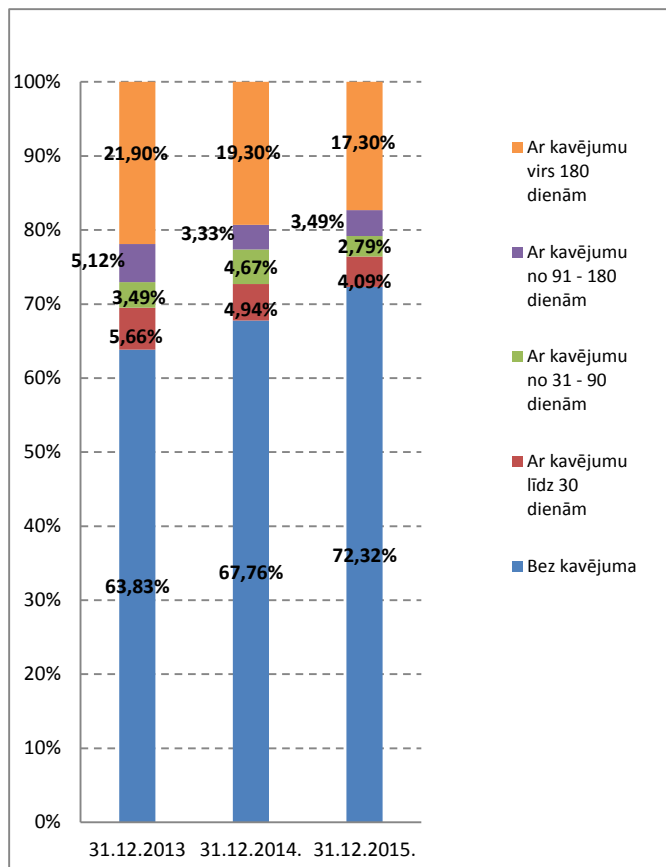
4.2. att. Līzinga un citu ar transportlīdzekļiem vai citu objektu nodrošināto kredītu portfeļa kvalitāte

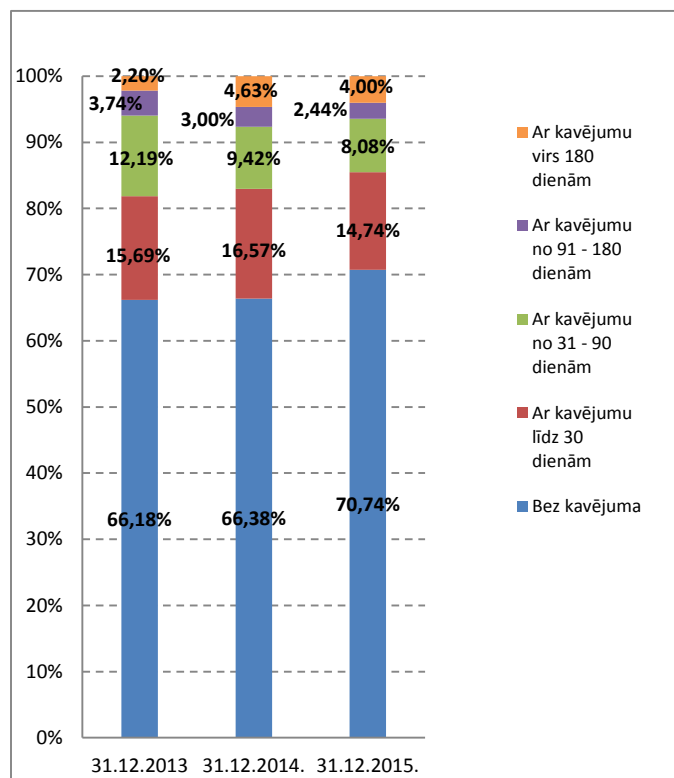
Otrais labākais kredītu portfelis pēc maksājumu disciplīnas ir Patēriņa kredīti. Uz 2015.gada 31.decembri bez kavējuma bija 85,21% no patēriņa kredītu portfeļa, kas ir labākais rādītājs pārskatu sagatavošanas periodā. Zīmīgi, ka kavētajā Patēriņa kredītu portfeļa daļā uzlabojumi ir vienmērīgi arī kavēto dienu grupās.

4.3. att. Patēriņa kredītu portfeļa kvalitāte

Distances kredīti pēc maksājumu disciplīnas pārvietojusies no ceturrtās vietas uz trešo, apsteidzot Hipotekāros kredītus maksājumu kvalitātes rādītājā – kredīti bez kavējuma. Uz 2015.gada 31.decembri bez kavējuma bija 72,32% no visa izsniegtā Distances kredītu portfeļa, kas par 4,56 procentpunktiem vairāk nekā pirms gada un par 9,49 procentpunktiem labāks rezultāts nekā uz 2013.gada 31.decembri. Savukārt ilgstoši kavētie – virs 180 dienām Distances kredīti kopumā samazinās par 2-2,50 procentpunktiem gadā. Tomēr ir jāatzīmē, ka Distances kredītu grupā ir vairākas sabiedrības, kurām novērojams ļoti sliktas kvalitātes portfelis: ar kavēto kredītu apjomu virs 70% un ilgstošajiem kavējumiem virs 60%. Svarīgi atzīmēt, ka distances kredītiem portfeļa kvalitāte būtu daudz sliktāka, ja netiktu veikti izsniegto kredītu pagarinājumi.

4.4. att. Distances kredītu portfeļa kvalitāte

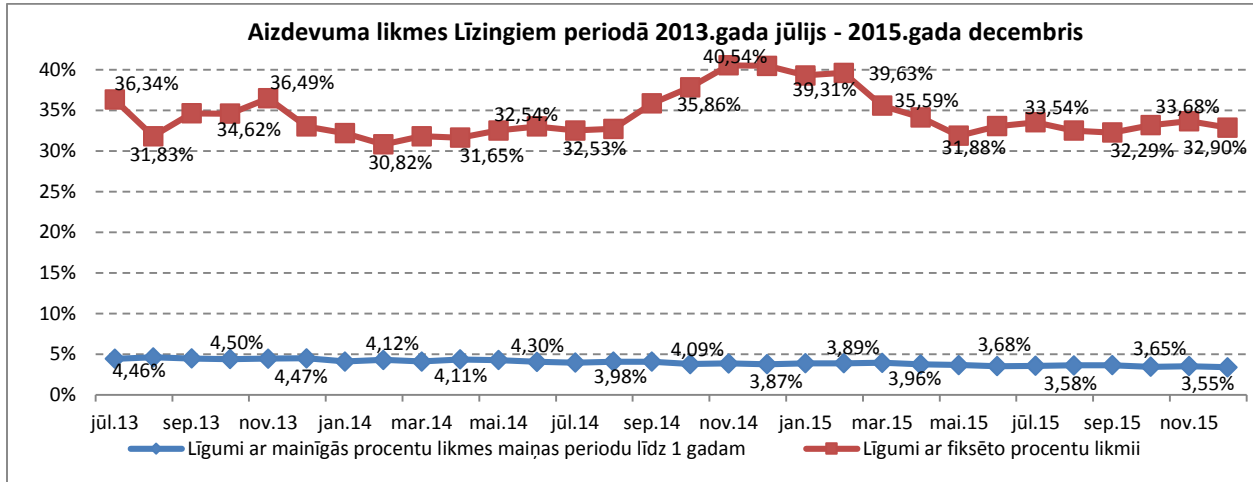

4.5.att. Hipotekāro kredītu portfeļa kvalitāte

Hipotekārajiem kredītiem pēc stagnācijas portfeļa kvalitātē 2014.gadā uz 2015.gada 31.decembri ir vērojami uzlabojumi: portfelis bez kavējuma + 4,36 procentpunkti, savukārt trijās kavējumā grupās, kas kopā dod kavējumu līdz 180 dienām (-) 3,73 procentpunkti un ilgstošiem kavējumiem – virs 180 dienām (-) 0,63 procentpunkti. Hipotekārajiem kredītiem līdzīgi kā Līzingsiem un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem kavējumi galvenokārt koncentrējas periodā līdz 90 dienām. Tas ir dienu skaits, kad kavējuma gadījumā kreditors gan pieprasa kavētā maksājuma izpildi, tomēr neveic aktīvas darbības ieķīlātā objekta atsavināšanā.

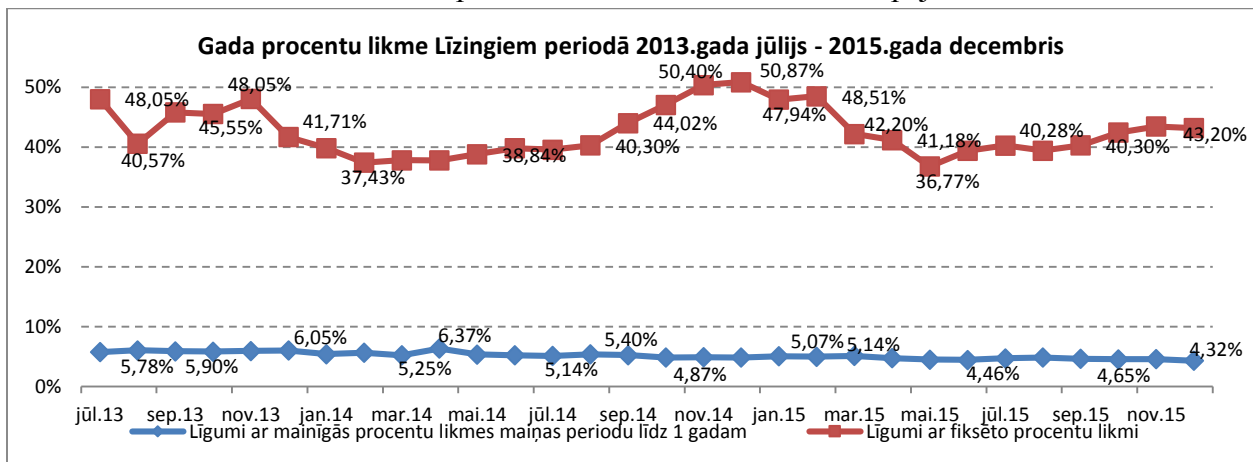
5. Procentu likmes

Visstabilākās procentu likmes, ar vislēzenākajām izmaiņām divu ar pus gadu periodā ir vērojamas Līzingu un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu līgumiem ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz 1 gadam.

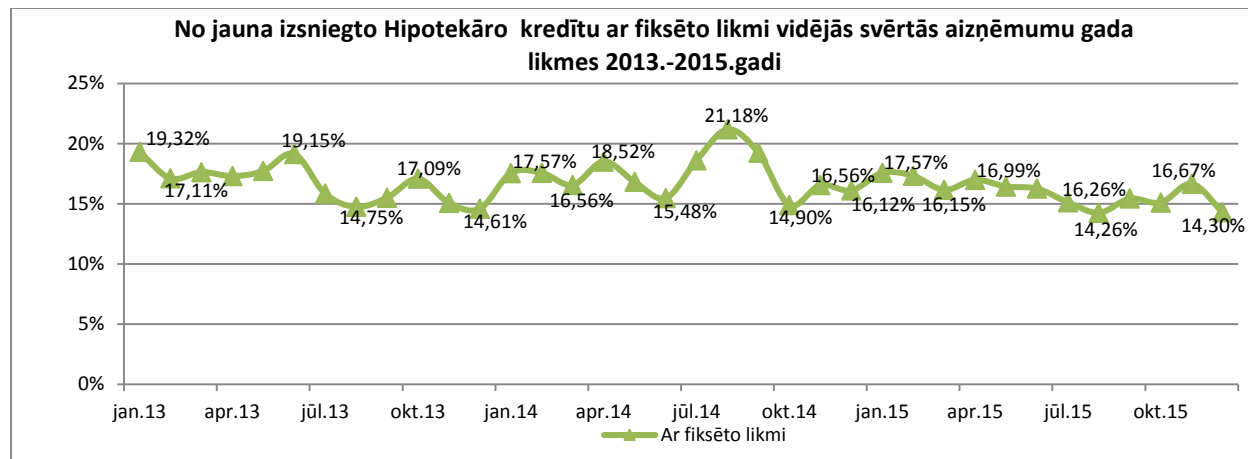
5.1. att. Vidējās svērtās aizdevuma likmes no jauna izsniegtajiem Līzingu un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem no 2013.gada 30.jūnija līdz 2015.gada 31.decembrim.

Būtisko atšķirību starp zemajām procentu likmēm līgumiem ar mainīgās procentu likmes maiņas periodu līdz 1 gadam un augstajām procentu likmēm līgumiem ar fiksēto procentu likmi nosaka faktors, ka pirmā tipa līgumi lielākajā daļā gadījumu tiek slēgti starp patērētājiem un līzingu kompānijām, kurām pieejami lētāki finanšu resursi, savukārt otrā tipa līgumi starp patērētājiem un nebanku līzingu devējiem, kuriem finanšu resursi ir ierobežoti (tie jāpērk par dārgāku cenu) un kuri, slēdzot darījumus, uzņemas lielākus riskus, kas vēlāk atspoguļojas šo līzingu devēju portfeļa kvalitātē. GPL līknes no jauna izsniegtajiem Līzingu un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem divu ar pus gadu periodā bijušas analogas šo kredītu aizdevumu likmēm. Tomēr jāatzīmē, ka GPL līkne līgumiem ar fiksēto likmi 2015.gada 2.pusgadā uzrāda tendenci attālināties no aizdevuma procentu līknes, t.i. aizdevumu kopējās izmaksas sadārdzinās.

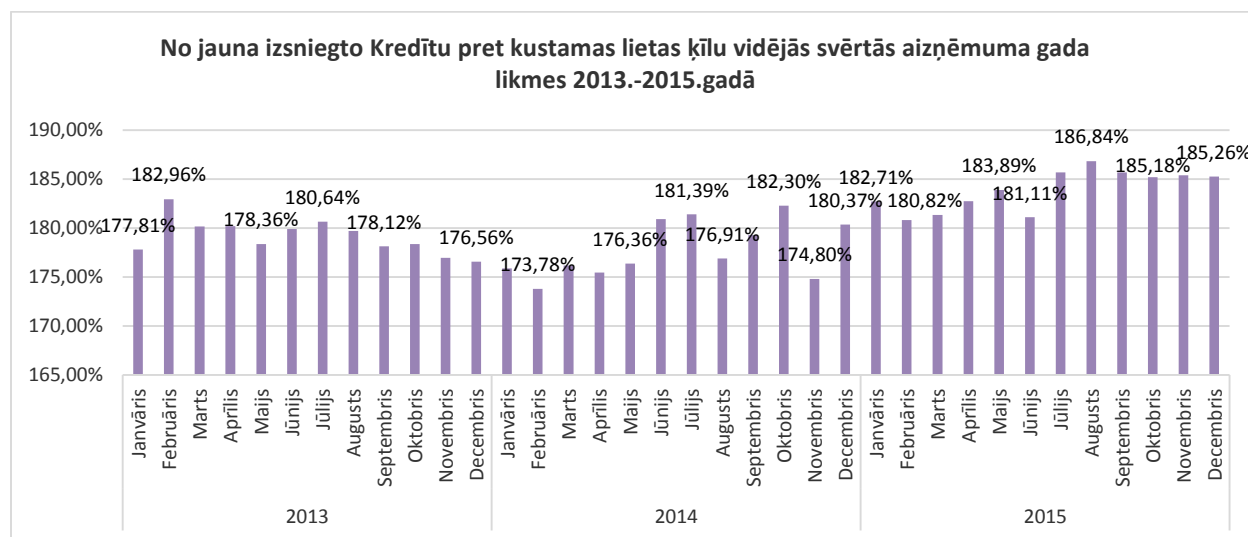
5.2. att. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Līzingu un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem no 2013.gada 30.jūnija līdz 2015.gada 31.decembrim.

Likmju svārstības 2015.gadā ir samazinājušās no jauna izsniegtajiem Hipotekārajiem aizdevumiem ar fiksēto aizdevuma likmi (5.3.att.). Ja vēl 2014.gadā starpība starp maksimāli lielāko un mazāko vidējo svērtā mēneša aizdevuma likmi bija 6,28 procentpunkti, tad 2015.gadā svārstību amplitūda samazinājusies gandrīz uz pusi – 3,27 procentpunkti. Vidējā svērtā aizdevuma likme Hipotekārajiem kredītiem ar mainīgo likmi netiek vērtēta, jo aizdevumus ar tāda tipa likmi sniedz tikai viena sabiedrība par nelielām summām.

5.3. att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu ar fiksēto likmi vidējās svērtās aizdevuma procentu likmes laika periodā no 2013.gada 1.janvārim līdz 2015.gada 31.decembrim.

Līdzīgi kā ar Hipotekārajiem aizdevumiem arī Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu procentu likmju svārstības 2015.gadā salīdzinājumā ar 2014. un 2013.gadiem ir samazinājušās (5.4.att.). Tomēr šiem aizdevumiem iezīmējas tendence – aug vidējās vidēji svērtās likmes, skatoties griezumā pa pusgadiem: 2014.gada 1.pusgada vidējā vidēji svērtā likme bija 176,42%, 2014.gada 2.pusgada – 179,17%, 2015.gada 1.pusgada - 182,11%, 2015.gada 2.pusgada – 185,68. Faktiski Kredīti pret kustamas lietas ķīlu pie gandrīz nemainīga no jauna izsniedzamo aizdevumu apjoma, samazinoties no jauna noslēgto kredītu skaitam un kredītportfeļa atlikumam, pakāpeniski sadārdzinās.

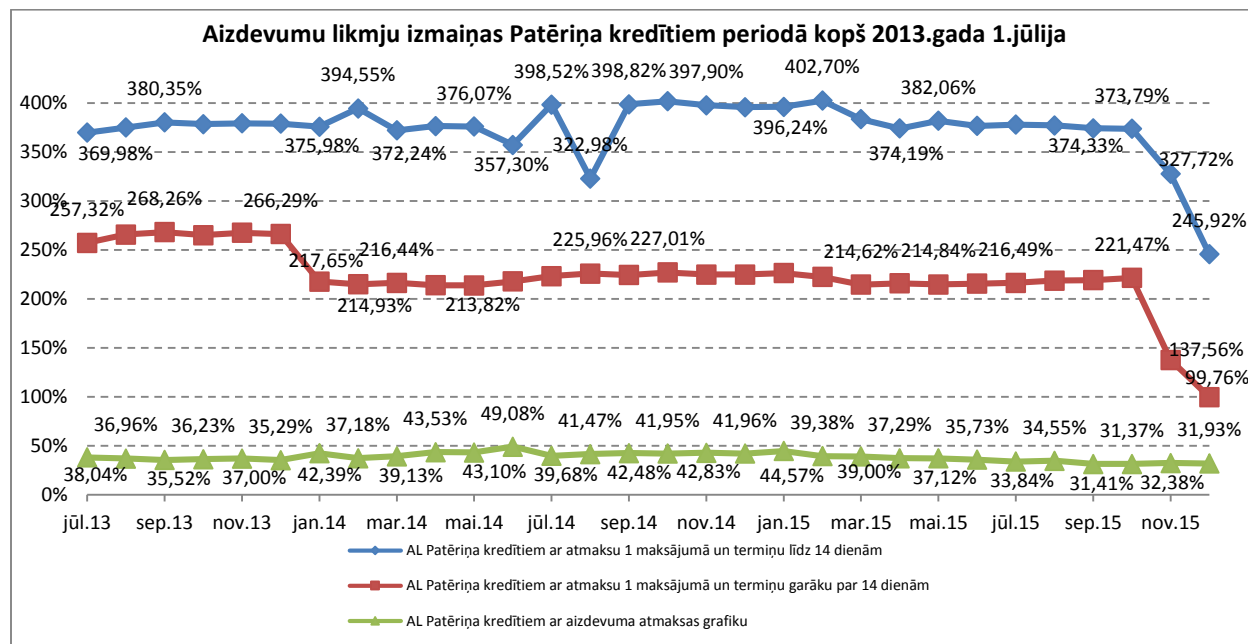
5.4. att. Vidējās svērtās aizdevuma procentu likmes no jauna izsniegtajiem Kredītiem pret kustamas mantas ķīlu laika periodā no 2013.gada 1.janvārim līdz 2015.gada 31.decembrim.

Vidējās svērtās aizdevuma likmes Patēriņa kredītiem ar atmaksu vienā maksājumā un termiņu līdz 14 dienām (5.5.att augšējā līkne), kuras 2015.gada sākumā sasniedza savu vēsturisko maksimumu pēdējo divu gadu laikā - 402,70%, līdz gada beigām nokritās līdz vēsturiskam minimumam - 245,92%, t.i. par 156,78 procentpunktiem.

Savukārt aizdevumi ar atmaksu vienā maksājumā un termiņu virs 14 dienām (5.5. att. vidējā līkne) 2015.gada nogalē piedzīvojuši cenas samazinājumu par aptuveni 122 procentpunktiem.

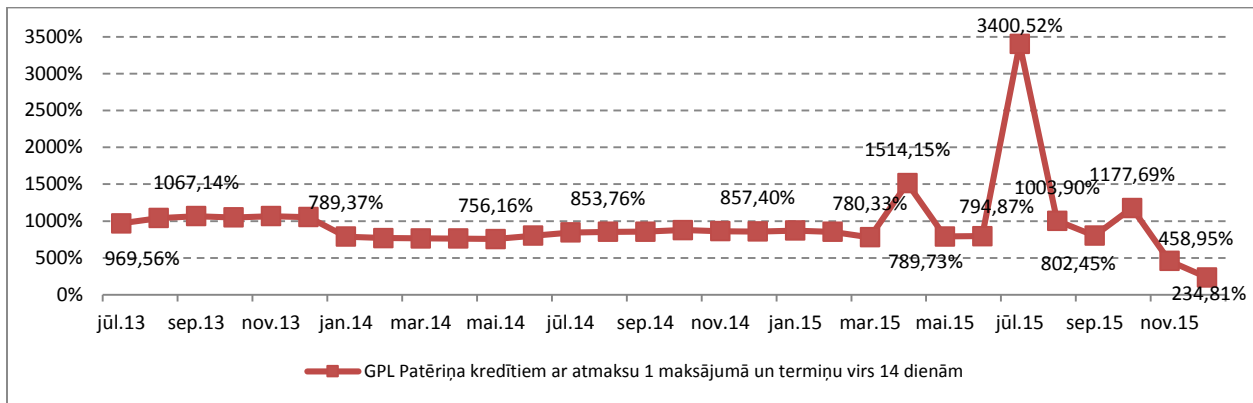
Pašreiz vēl nav pamata apgalvojumam, ka minētais vidēji svērtos aizdevumu likmju kritums saistīts ar Sabiedrību gatavošanos no 2016.gada 1.janvāra spēkā esošajiem ierobežojumiem Patērētāju tiesību aizsardzības likumā, jo likmju krasi samazinājumu nodrošināja atsevišķu sabiedrību aktivitātes, piedāvājot ievērojami zemākas aizdevuma likmes tirgū.

No visiem patēriņa kredītiem, kā redzams no 5.5. attēla apakšējās līknes, vismazāk svārstībām pakļautas ir aizdevuma likmes patēriņa kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku. 15 procentpunkti – tā ir robeža, kurā šo kredītu vidējās svērtās aizdevuma likmes ir mainījušās divu gadu laikā, uz 2015.gada 30.jūniju pietuvojoties vēsturiski zemākajai likmei.

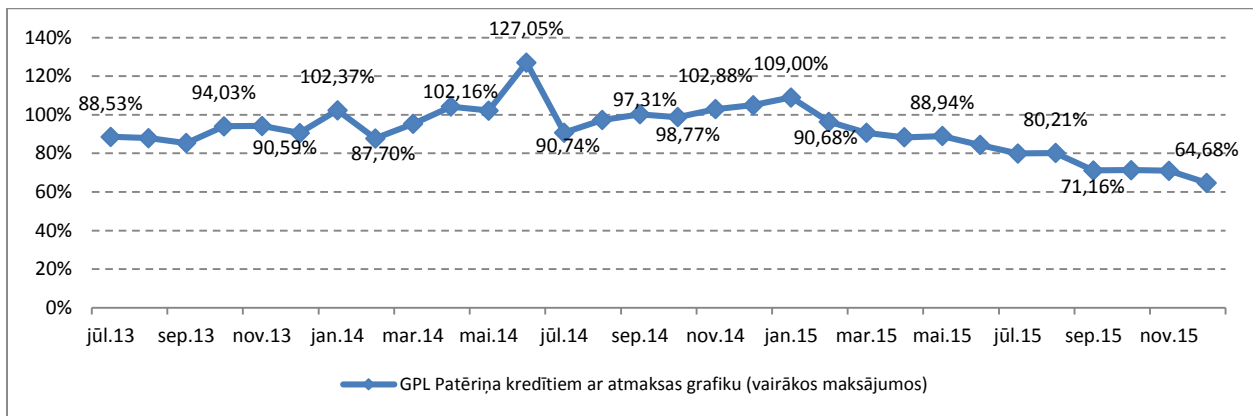

5.5.att. Vidējās svērtās aizdevuma likmes no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem.

Vidējās svērtās GPL Patēriņa kredītiem grafiski tiek atspoguļotas divās kredītu grupās (5.6.att. un 5.7.att 20.lpp.). Augšējā līkne – Patēriņa kredītiem ar atmaksu vienā maksājumā un termiņu virs 14 dienām – līknei tradicionāli augsts līmenis un jūtība pret sabiedrību izsniedzamo kredītu periodiskajiem sadārdzinājumiem (papildus izmaksām pie aizdevumu izsniegšanas, u.c.) kādā no laika periodiem. Tā 2015.gada martā – augustā lielās GPL līknes izmaiņas nodrošinājuši divu sabiedrību iesniegtie dati. Savukārt apakšējā līkne – Patēriņa kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku lēnām slīd uz leju jau kopš 2015.gada sākuma. Abu minēto GPL līkņu straujāka lejupslīde 2015.gada nogalē ir līdzīga aizdevuma likmju līkņu izmaiņām.

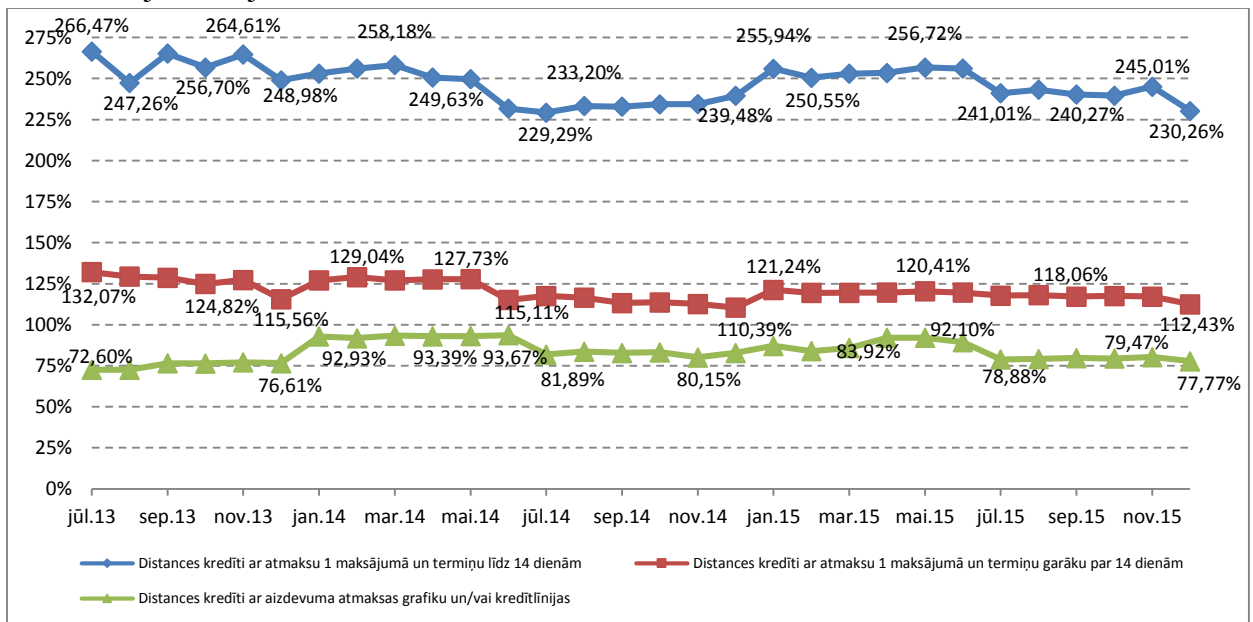

5.6.att. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem ar atmaksu 1 maksājumā un termiņu virs 14 dienām.

5.7. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku.

Distances kredītu vidējām svērtajām aizdevuma likmēm (5.8.att.) līdz pat 2014.gada nogalei visās kredītu grupās dalījumā pēc atmaksas veida bija tendence samazināties. Tomēr pēc tam situācija mainījās.

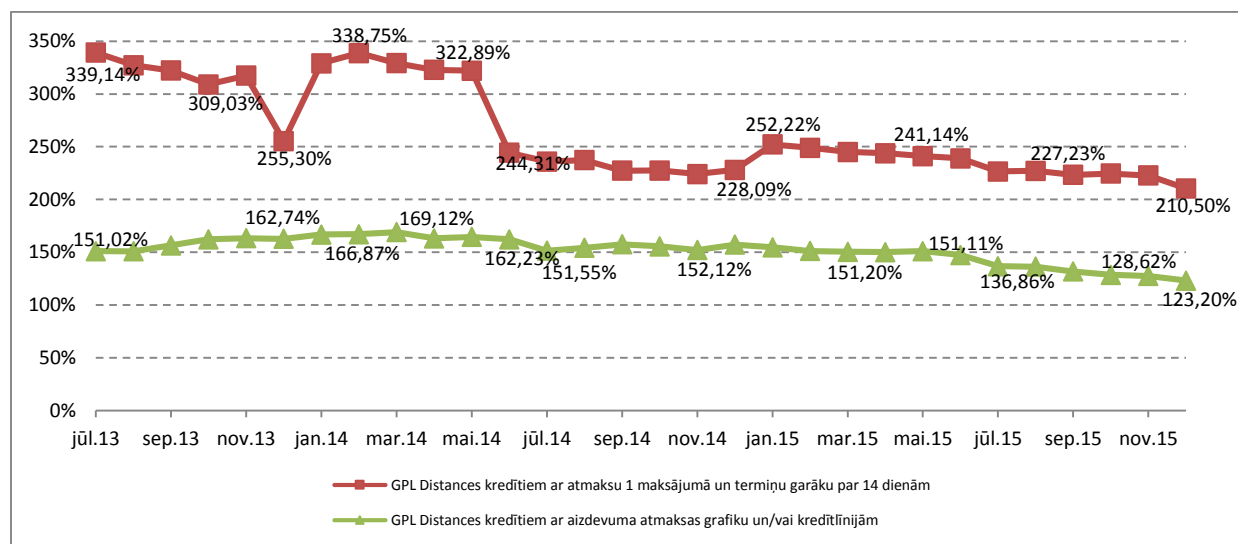

5.8.att. Vidējās svērtās aizdevuma likmes no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem.

Kā redzams no 5.8. attēla augšējās līknes, Distances kredītiem ar atmaksu 1 maksājumā un termiņu līdz 14 dienām procentu likmes pieauga vēl 2014.gada vasaras otrajā pusē, tomēr līdz pat 2014.gada novembrim izmaiņas bija nenozīmīgas – vien + 5,20 procentpunkti, kam decembrī sekoja straujš kāpums un turpmāka līmeņa saglabāšanās visā 2015.gada 1.pusgadā, līdz 2015.gada 2.pusgadā atsākas lejupslīde, gadu noslēdzot ar (-) 26,46 procentpunktiem salīdzinājumā ar gada maksimumu.

Distances kredītiem ar atmaksu 1 maksājumā un termiņu garāku par 14 dienām zemākā aizdevuma likmju robeža 110,39% (kas atzīmējama arī visa aplūkojamā perioda - kopš 2013.gada jūlija zemākā) tika sasniegta 2014.gada decembrī, kam sekoja tūlītējs pieaugums par 10,85 procentpunktiem jau nākamajā mēnesī un nostabilizēšanās 119,50 - 120,50 % līmenī 2015.gada 1.pusgadā. Līdz gada beigām seko lēzena likmju lejupslīde līdz 112,43%.

Savukārt vidējās svērtā procentu likmes Distances kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai kredītlinijām (5.8.att. 20.lpp) 2014.gada gada zemākajā punktā – 80,15% bija novembrī, kam arī ir sekojis kāpums uz augšu, tiesa ne tik straujš kā iepriekšējās divās Distances kredītu grupās, 2015.gada 1.pusgada periodu noslēdzot pie 89,34%. Tomēr jau 2015.gada 2.pusgada pirmajā pārskata mēnesī – jūlijā Distances kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai kredītlinijām procentu likmes strauji – vairāk par 10 procentpunktiem krīt un līmenī 78-79% paliek līdz gada beigām.

5.9.att. Vidējās svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem.

GPL Distances kredītiem ar atmaksu 1 maksājumā un termiņu garāku par 14 dienām un Distances kredītiem ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai kredītlinijām līknes ir lejupejošas visa 2015.gada garumā (5.9.att.). Atšķirība vērojama tikai apstākļi, ja pirmajā pusgadā process bija lēns un pakāpenisks, tad tuvojoties gada nogalei vidējās svērto GPL samazinājuma temps būtiski pieaug, abos gadījumos sasniedzot vēsturiskos minimumus periodā kopš 2013.gada jūlija.

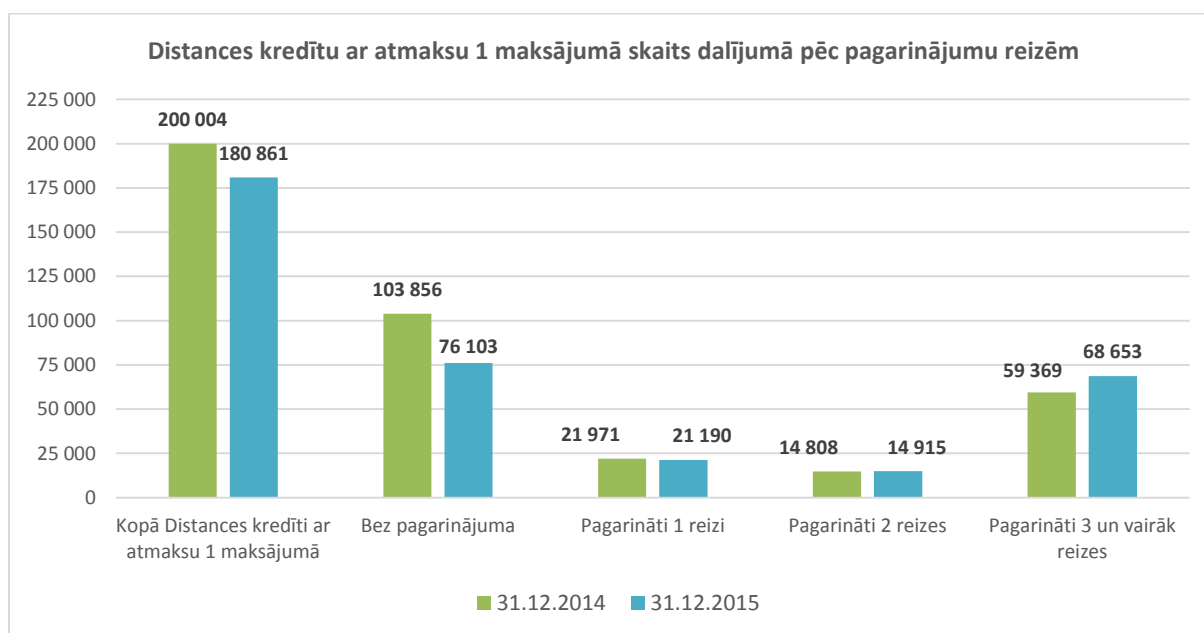
6. Distances kredītu pagarināšana

Sākot ar 2014.gadu PTAC, ņemot vērā Distances kredītu sniedzēju patērētājiem plaši piedāvāto iespēju, samaksājot atsevišķu maksu, pagarināt Distances kredītu atmaksas termiņu, uzsāka apkopot statistiku arī par kredītu pagarināšanu.

6.1.Tabula

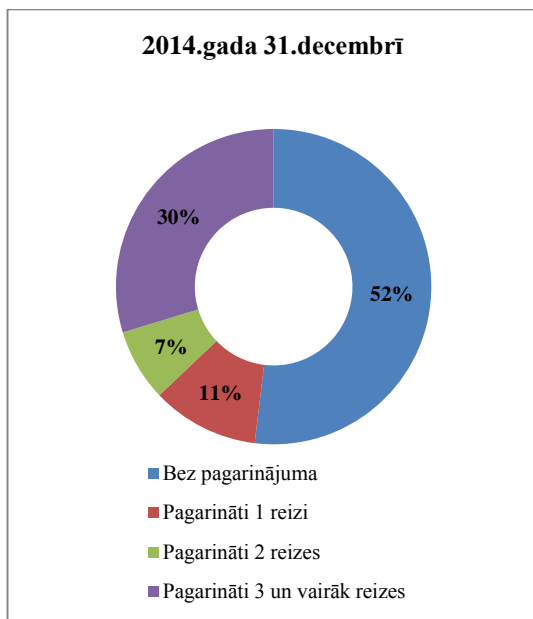
Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā struktūra pēc pagarinājumu skaita

	31.12.2014		31.12.2015	
Kopā Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	200 004	100,00%	180 861	100,00%
Bez pagarinājuma	103 856	51,93%	76 103	42,08%
Pagarināti 1 reizi	21 971	10,99%	21 190	11,72%
Pagarināti 2 reizes	14 808	7,40%	14 915	8,25%
Pagarināti 3 un vairāk reizes	59 369	29,68%	68 653	37,96%

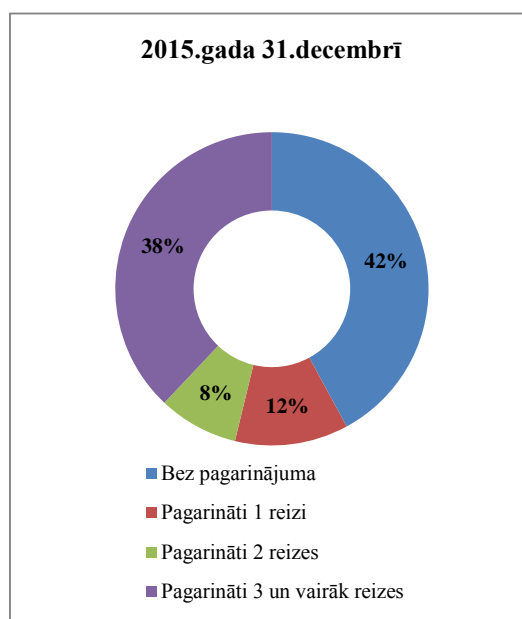

6.1.att. Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā skaits dalījumā pēc pagarinājuma reizēm uz 2014. un 2015.gada 31.decembri.

6.1.Tabula un 6.1., 6.2. un 6.3.(23.lpp) attēli uzskatāmi parāda, ka Nebanku kredītdevēju portfeli 2015.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu samazinājies Distances kredītu skaits ar atmaksu 1 maksājumā (-9,57%), samazinājies Distances kredītu skaits ar atmaksu 1 maksājumā skaits, kuri nav pagarināti, un šo kredītu īpatsvars no 52% 31.12.2014 līdz 42% 31.12.2015, minimālas izmaiņas novērojamas kredītu skaitā, kas pagarināti 1 un 2 reizes un būtiski pieaudzis to kredītu skaits, kas pagarināti 3 un vairākas reizes, uz 2015.gada 31.decembri šiem pagarinātajiem kredītiem sasniedzot 38% no visa Distances kredītu skaita ar atmaksu 1 maksājumā, kas ir par 8 procentpunktiem vairāk nekā 2014.gada 31.decembrī.

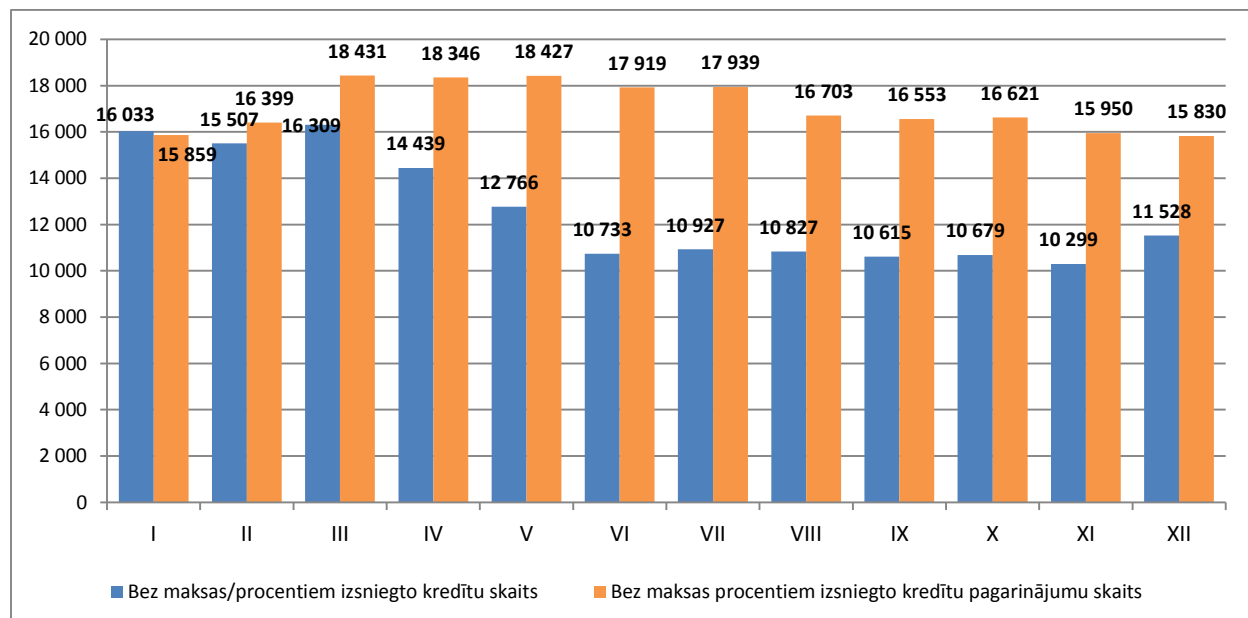

6.2. att. Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā procentuālais dalījums pēc pagarinājumu reizēm 2014.gada 31.decembrī.

6.3.att. Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā procentuālais dalījums pēc pagarinājumu reizēm 2015.gada 31.decembrī.

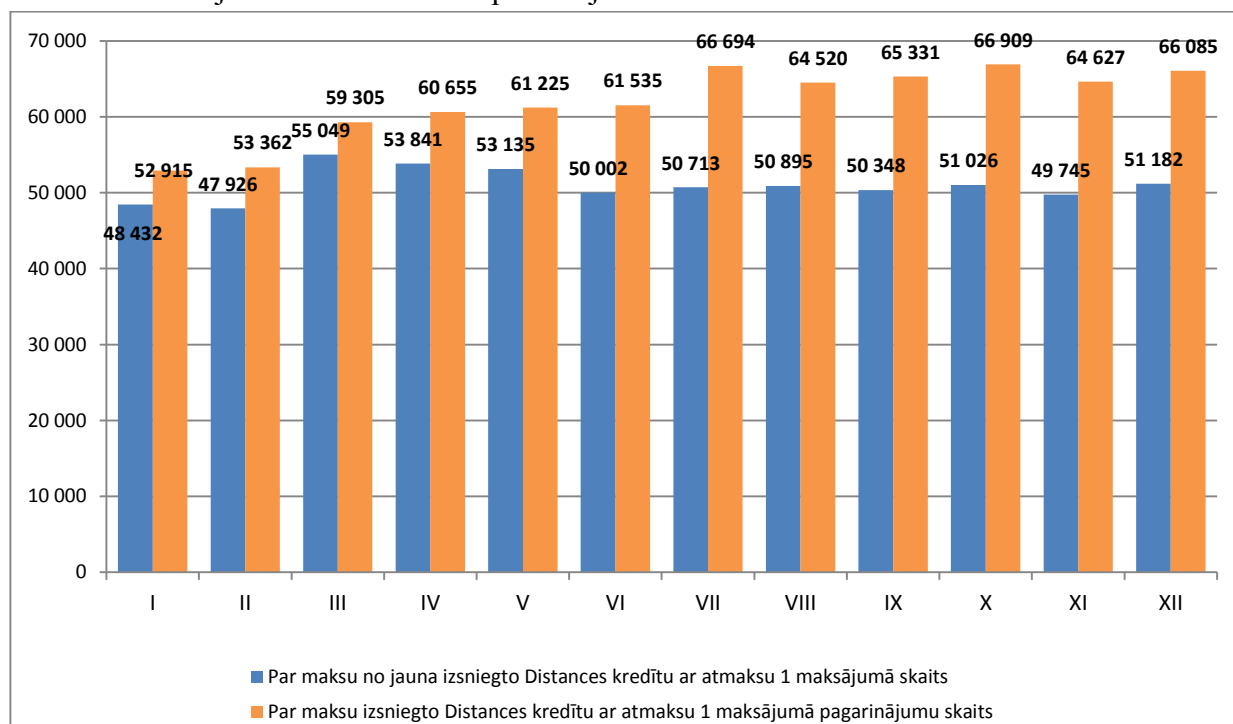
2014.gada rudenī Distances kredītu grupā sākās bez maksas/procentiem no jauna izsniedzamo kredītu būtiska palielināšanās. 2014.gada oktobrī salīdzinājumā ar tā paša gada septembri šādu kredītu skaits dubultojās, pārsniedzot 16 000, un tādā līmenī (izņemot 2014.gada decembri, kad bija vērojams palielinājums vēl par 13% līdz 18 500) noturējās turpmākos 6 mēnešus – līdz pat 2015.gada martam ieskaitot. 2015.gada otrajā ceturksnī bez maksas/procentiem izsniedzamo kredītu skaits sāka samazināties par aptuveni 2000 ikmēnesi, 2015.gada jūnijā sasniedzot 10 700 un tuvu pie šī skaita paliekot līdz pat gada nogalei.

6.4.att. Bez maksas/procentiem izsniegtie Distances kredīti un bez maksas/procentiem izsniegto Distances kredītu pagarinājumi 2015.gadā.

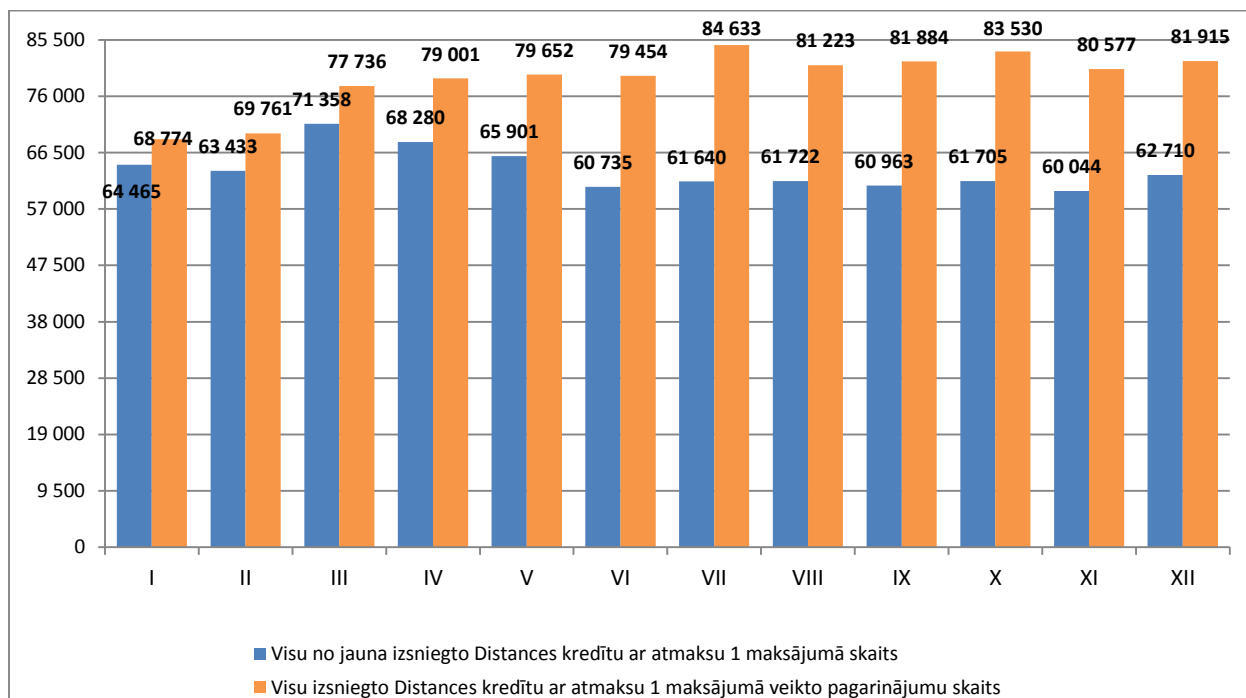
Tomēr burtiski pēc mēneša no bez maksas/ procentiem izsniedzamo kredītu skaita palielinājuma sākuma, strauji sāka pieaugt arī šo kredītu pagarinājumu reižu skaits. 2014/2015.gadu mijā no jauna bez maksas/ procentiem izsniegto kredītu un bez maksas/ procentiem izsniegto kredītu pagarinājumu skaitļi izlīdzinājās, savukārt ar 2015.gada februāri pagarinājumu skaits jau pārsniedza no jauna izsniedzamo kredītu skaitu. Faktiski tas nozīmē:

- distances aizņēmēju skaits ir ierobežots;
- aizdevumi piešķirti arī personām, kuras nespēj atdot pat bez maksas/ procentiem paņemtu kredītu(-s), kas varētu liecināt par nepietiekamu maksāspējas izvērtēšanu;
- bez maksas/ procentiem izsniegtie kredīti šīm personām kļūst par maksas kredītiem, jo aizņēmēji ir spiesti tos pagarināt, maksājot pagarināšanas komisijas maksas;
- sabiedrības, aizdodot kredītus bez maksas/ procentiem, faktiski gūst ieņēmumus no sākotnēji izteiktā bezmaksas piedāvājuma.

6.5.att. Par maksu izsniegtie Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā un par maksu izsniegto Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā pagarinājumi 2015.gadā.

Aplūkojot 6.5.attēlu, ir redzams, ka gadījumos, kad īstermiņa (līdz 30 dienām) no jauna izsniegtie Distances kredīti nav bijuši bez maksas/ procentiem, starpība starp paņemtajiem aizdevumiem un pagarinājuma reizēm līdz pat 2015.gada martam nebija pārlieku ievērojama. Acīmredzot, pirms ņemt šos aizdevumus, patērētāji kaut daļēji, bet tomēr izvērtēja, cik nāksies par tiem pārmaksāt, un brīžos, kad tirgū kampaņveidīgi bija pieejami bez maksas/ procentu kredīti, centās pirmām kārtām pieteikties tiem un daļēji ar tiem dzēsa iepriekš par maksu paņemtus kredītus. Tomēr masīvā bez maksas/procentiem izvērstā kredītu izsniegšanas kampaņa 2014.gada rudenī un 2014/2015 gadu mijā, vadoties pēc datiem, radīja situāciju, ka ar 2015.gada otro ceturksni daļa aizņēmēju nav spējuši maksāt ne par maksu, ne bez maksas/procentiem paņemtus kredītus un patērētāji bija spiesti atgriezties pie kredītu pagarinājumiem.

6.6.att. Visi izsniegtie Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā un visu izsniegto Distances kredītu ar atmaksu 1 maksājumā pagarinājumi 2015.gadā.

6.6. attēlā ir apvienoti no jauna bez maksas/ procentiem un no jauna par maksu izsniegtie Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā, salīdzinot tos ar šo abu kredītu pagarinājumu skaitu. Attēls sniedz priekšstatu, ka pēdējo reizi Distances kredītu tirgū 2015.gada martā - maijā ir risinājušies procesi no jauna izsniegto aizdevumu pieauguma veicināšanai. Turpmākajos mēnešos ir sekojis izsniedzamo kredītu skaita samazinājums, kamēr pagarinājumu skaits sasniedz jaunus līmeņus un tajos nostabilizējas. Kopš 2015.gada jūlija pagarinājuma skaits ne vienā no mēnešiem nav bijis mazāks par 80 tūkstošiem. Tas apliecina, ka patērētāji nav spējīgi atmaksāt šos ņemtus kredītus – neatkarīgi no tā, vai tie būtu maksas vai bezmaksas un viņu saistību apjoms pret aizdevējiem pieaug.

Iepriekš aprakstītais ar no jauna izsniegto Distances kredītu skaita pieaugumu un nelabvēlīgo tendenci tos atmaksāt, kā rezultātā patērētāji ir spiesti veikt neskaitāmus kredītu pagarinājumus, radījis situāciju, ka patērētājiem vidēji Distances kredītos 2014.gadā aizņemoties 182,31 EUR (2.6.tabula) vidējā gada pamatparāda summa, veicot pārrēķinu pēc kredītportfelī esošo kredītu skaita un portfeļa apjoma, bija 260,98 EUR, savukārt 2015.gadā vidēji Distances kredītos aizņemoties 218,34 EUR (2.6.tabula), vidējā gada pamatparāda summa bija 286,78 EUR. Jāpiebilst, ka līdzīga aina vērojama arī Patēriņa kredītos. Līdz ar to, atgriežoties pie nebanku kredītdevēju Distances un Patēriņa kredītu portfeļa kvalitātes, atkārtoti jānorāda, ka šo abu portfeļu pamatsummu nemaksājošā daļa uzskatāma par lielāku nekā 4.nodaļā Kredītu kvalitāte atspoguļotais.